

***Raport z badań ankietowych przeprowadzonych
wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych
w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rudzie Śląskiej***

Opracował
dr Rafał Muster
Koordynator projektu
„Diagnoza kierunków rozwoju
rynku pracy w Rudzie Śląskiej”

Projekt badawczy **„Diagnoza kierunków rozwoju rynku pracy w Rudzie Śląskiej”** finansowany jest ze środków EFS i realizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Rudzie Śląskiej w okresie od 01.01.2007 r. do 31.03.2008 r. w ramach: Priorytetu I „Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej” Działanie 1.1 „Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy” Schemat b) „Rozwój oferty usług instytucji rynku pracy”

Ruda Śląska, wrzesień 2007r.

Spis treści	str.
I. Wstęp i zagadnienia metodologiczne.....	3
II. Społeczno-demograficzne cechy osób badanych.....	6
III. Analiza zebranego materiału empirycznego.....	13
IV. Zakończenie.....	47
V. Spis tabel i wykresów.....	51
VI. Aneks	
1. Kwestionariusz wywiadu użyty w badaniach.....	53

I. Wstęp i zagadnienia metodologiczne

Na początku 2007r. Powiatowy Urząd Pracy w Rudzie Śląskiej przystąpił do realizacji projektu wielopłaszczyznowej analizy procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy.

Projekt badawczy „**Diagnoza kierunków rozwoju rynku pracy w Rudzie Śląskiej**” współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Priorytet I „Aktywna polityka rynku pracy oraz integracja zawodowa i społeczna”, Działanie 1.1 „Rozwój oferty usług instytucji rynku pracy”, Schemat b – „Rozwój oferty usług instytucji rynku pracy”) Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006.

Wypracowana na potrzeby projektu metodologia badań zakłada dotarcie do czterech różnych grup respondentów. Po pierwsze – do **uczniów** ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, po drugie – do **bezrobotnych** zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, po trzecie – **pracodawców** i wreszcie po czwarte – do **pracujących** mieszkańców Rudy Śląskiej. Analizy prowadzone wśród bezrobotnych oraz kończących szkoły ponadgimnazjalne mają charakter całościowy, natomiast badania prowadzone wśród pracodawców i pracujących realizowane są na celowo dobranych próbach.

Projekt (realizowany od stycznia 2007r. do marca 2008r.) zakłada dwukrotne przeprowadzenie badań ankietowych wśród uczniów, pracodawców i pracujących oraz jednokrotne wśród bezrobotnych.

Materiał badawczy gromadzony jest przez osoby odbywające staż w Powiatowym Urzędzie Pracy w oparciu o technikę wywiadu, bądź ankiety. Partnerami tak szerokiego przedsięwzięcia są: Miejski Zakład Obsługi Placówek Oświatowych, Rudzka Agencja Rozwoju „Inwestor”, Rudzki Inkubator Przedsiębiorczości oraz Śląski Park Przemysłowy.

Niniejszy raport przedstawia wyniki pierwszych badań empirycznych przeprowadzonych na populacji 6 000 bezrobotnych mieszkańców Rudy Śląskiej. W czasie realizacji badań wg oficjalnych danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w rejestrach bezrobotnych przebywało o ok. 1500 osób mniej, co wynika z dynamicznego spadku ilości bezrobotnych w okresie ostatnich kilkunastu miesięcy. Jednakże w formułowanych w zeszłym roku założeniach metodologicznych

zaznaczono, że przeankietowanych zostanie 6000 osób bezrobotnych. Aby zrealizować 6000 wywiadów z osobami bezrobotnymi postanowiono wydłużyć okres zbierania materiału empirycznego. Badaniem ankietowym poddano nie tylko bezrobotnych figurujących w ewidencji i zgłaszających się do PUP (m.in. informacja o ofertach pracy, szkoleń, spotkanie z doradcą zawodowym, potwierdzenie gotowości do podjęcia pracy), ale również te osoby, które dokonywały rejestracji jako bezrobotne.

Tym samym materiał empiryczny został wzbogacony o niezwykle cenne informacje, które zostały dostarczone przez osoby nabywające status bezrobotnego.

Cele badań:

Głównym celem badań była próba odpowiedzi na pytania ilu bezrobotnych jest faktycznie zainteresowanych podjęciem pracy i w czym upatrują rzeczywiste problemy w znalezieniu pracy.

Zespół badawczy ponadto chciał poznać jak wygląda motywacja i gotowość do podnoszenia, czy ewentualnej zmiany kwalifikacji zawodowych pozostających poza sferą zatrudnienia mieszkańców Rudy Śląskiej.

Istotnym składnikiem badań była diagnoza stopnia posiadania kompetencji cywilizacyjnych przez osoby bezrobotne. Do tych kompetencji można zaliczyć m.in.: prawo jazdy i mobilność na rynku pracy, komunikatywną znajomość języka obcego – najlepiej angielskiego, umiejętność obsługi komputera oraz poszukiwania informacji w Internecie, gotowość do nieustannego podnoszenia kwalifikacji zawodowych, czy elastyczność – czyli umiejętność przystosowania się do zmieniających się warunków. Nabycie określonego poziomu kompetencji cywilizacyjnych pomoże bezrobotnym nie tylko w podjęciu pracy, ale co równie ważne – utrzymać się na rynku i osiągać większe profity finansowe.

Bezrobotnych pytano także o to, co ich zdaniem jest szczególnie ważne dla pracodawców poszukujących pracowników.

Zakres podmiotowy i przestrzenny badań:

6 000 osób zamieszkujących obszar Rudy Śląskiej, które w momencie prowadzenia badań posiadały status bezrobotnego.

Zakres czasowy:

Kwiecień 2007r. – wrzesień 2007r.

Technika gromadzenia materiału empirycznego:

Wykorzystany został standaryzowany kwestionariusz ankiety, który składał się z 24 pytań i metryczki. Większość pytań miało charakter zamknięty lub półotwarty (z kafeterią odpowiedzi) – także w formie tabel. Jedynie kilka pytań było tzw. otwartych, bez kafeterii odpowiedzi.

Metoda doboru próby i dystrybucja ankiet:

W analizie empirycznej zastosowano badanie o charakterze całościowym, do udziału w badaniach zapraszano osoby, które zgłaszając się do Powiatowego Urzędu Pracy posiadały, bądź nabywały status bezrobotnego. Wywiady z bezrobotnymi były przeprowadzane przez stażystów, którzy odbywali staż w ramach projektu „Diagnoza kierunków rozwoju rynku pracy w Rudzie Śląskiej”.

II. Społeczno-demograficzne cechy osób badanych

Analizę cech społeczno-demograficznych respondentów uczestniczących w badaniach dokonano m.in. w oparciu o takie zmienne, jak: płeć, wiek, poziom wykształcenia, stan cywilny, czy dochody netto przypadające na członka rodziny osoby bezrobotnej.

W sumie w badaniach przeprowadzonych od maja do września 2007r. uczestniczyło ok. 6 000 osób, które w momencie zgłaszania się do Powiatowego Urzędu Pracy posiadały, bądź nabywały status osoby bezrobotnej.

Struktura społeczno-demograficzna respondentów w pełni odpowiada rzeczywistej strukturze bezrobocia na lokalnym rynku pracy w Rudzie Śląskiej. Udało się to osiągnąć dzięki przeankietowaniu tak dużej ilości bezrobotnych. Nie udało by się to bez bardzo dużego zaangażowania stażystów rudzkiego urzędu pracy w przeprowadzanie wywiadów kwestionariuszowych z osobami bezrobotnymi.

W populacji badanych dominowały kobiety, które stanowiły 62,55% ogółu ankietowanych – tabela nr 1.

Tabela 1		
Płeć ankietowanych		
Płeć	N	%
kobiety	3753	62,55
mężczyźni	2045	34,08
nie podano	202	3,37
SUMA	6000	100

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Biorąc pod uwagę kryterium płci, okazuje się, iż 28,3% ankietowanych stanowiły osoby młode, które nie przekroczyły 24-go roku życia, a 24% miało więcej niż 45 lat. Co czwarty respondent mieścił się w przedziale wiekowym 25-34 lata, a 17% - w przedziale 35-44 lata. Zatem niemal 72% ogółu posiadających status bezrobotnego to osoby w tzw. wieku mobilnym.

Tabela 2		
Wiek ankietowanych		
Wiek (w latach)	N	%
18-24	1698	28,3
25-34	1580	26,33
35-44	1022	17,03
45-54	1160	19,33
55 i więcej	301	5,02
nie podano	239	3,98
SUMA	6000	100

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Bardzo ważną zmienną metryczkową jest poziom wykształcenia. Na każdym 100 badanych 61 legitymuje się wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym. 5,53% respondentów stanowiły osoby mające wykształcenie wyższe – patrz tabela nr 3.

Tabela 3		
Poziom wykształcenia ankietowanych		
Wykształcenie	N	%
niepełne podstawowe/niepełne gimnazjalne	166	2,77
podstawowe/gimnazjalne	1423	23,72
zasadnicze zawodowe	2090	34,83
średnie ogólne	521	8,68
średnie zawodowe	928	15,47
policealne	281	4,68
wyższe zawodowe	152	2,53
wyższe magisterskie	180	3
inne	27	0,45
nie podano	232	3,87
SUMA	6000	100

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Osoby bezrobotne poproszono także o podanie ulicy na której mieszkają – na tej podstawie dokonano generalizacji na poziom dzielnic (tabela 4). Najwięcej osób bezrobotnych zamieszkuje Rudę Śląską 1 (17,45% ogółu badanych), a w dalszej kolejności – Rudę Śląską 9 (10,78%) oraz Rudę Śląską 6 (9,20 %).

Tabela 4		
Dzielnica, którą zamieszkuje ankietowani bezrobotni		
dzielnica	N	%
Ruda Śląska 1 (Ruda)	1045	17,45
Ruda Śląska 3 (Godula)	500	8,33
Ruda Śląska 4 (Orzegów)	467	7,78
Ruda Śląska 5 (Bykowina)	545	9,08
Ruda Śląska 6 (Halemba)	552	9,20
Ruda Śląska 7 (Kochłowice)	322	5,36
Ruda Śląska 8 (Chebzie)	47	0,78

Ruda Śląska 9 (Nowy Bytom)	647	10,78
Ruda Śląska 10 (Wirek)	600	10,0
Ruda Śląska 11 (Bielszowice)	340	5,66
Nie podano	935	15,58
SUMA	6000	100

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

W poniższej tabeli (nr 5) zaprezentowano podział ankietowanych wg stanu cywilnego. W związku z liczną reprezentacją osób młodych w badaniach okazało się, że dominowała grupa panien i kawalerów (łącznie 37,77%).

Tabela 5		
Stan cywilny ankietowanych		
Stan cywilny	N	%
kawaler	1042	17,37
panna	1224	20,4
mężatka	1759	29,32
żonaty	547	9,12
wdowa	119	1,98
wdowiec	32	0,53
rozwidziona	292	4,87
rozwidziony	124	2,07
wolna	229	3,82
wolny	296	4,93
w separacji	18	0,3
nie podano	318	5,3
SUMA	6000	100

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

W części metryczkowej ankiety badanym zadano także pytanie o dochody netto przypadające na członka rodziny. Dla co czwartego respondenta dochody te są bardzo niskie – nie przekraczają 400 zł. netto na osobę w rodzinie. Jedynie 2,2% badanych funkcjonuje w rodzinach, w których osiągnane dochody na osobę przekraczają 1200 zł. „na rękę” – tabela nr 6.

Tabela 6		
Dochody netto na członka rodziny osoby bezrobotnej		
Dochody netto	N	%
do 400 zł	1453	24,22
401-800 zł	748	12,47
801-1200 zł	191	3,18
1201-1600 zł	65	1,08
1601-2000 zł	39	0,65
powyżej 2000 zł	28	0,47
nie podano	3476	57,93
SUMA	6000	100

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Badania empiryczne wykazały, że 15,38% respondentów to osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko – patrz tabela nr 7.

W przeważającej części do tej kategorii ankietowanych należą kobiety. Z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że znaczna część z tych osób klasyfikuje się do ustawowej kategorii „bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy”.

Tabela 7		
Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko		
odpowieź	N	%
tak	923	15,38
nie	4628	77,13
nie podano	449	7,49
SUMA	6000	100

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Do populacji bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko skierowano dwa kolejne pytania – po pierwsze o ilość posiadanych dzieci, a po drugie – o to, czy jest ktoś, kto może pomóc w zajęciu się dzieckiem/ dziećmi.

Okazało się, że 432 bezrobotnych samotnie wychowuje jedno, 259 – dwoje, a 114 – troje dzieci. Szczegółowe zestawienie zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 8			
Ilość dzieci samotnie wychowywanych przez ankietowanych bezrobotnych			
Ilość dzieci	N	%	% ogółu
1 dziecko	432	46,82	7,20
2 dzieci	259	28,06	4,32
3 dzieci	114	12,36	1,90
4 dzieci	45	4,87	0,75
5 dzieci	16	1,73	0,27
6 dzieci	12	1,30	0,20
7 dzieci	2	0,21	0,03
8 dzieci	1	0,10	0,02
nie podano	42	4,55	0,70
SUMA	923	100	15,38

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Na pytanie skierowane do 923 osób: „Czy jest ktoś, kto może Pani/ Panu pomóc w zajęciu się dzieckiem?” 411 osób stwierdziło, że „tak”, a 395, że „nie” – tabela nr 9.

Tabela 9			
Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy jest ktoś, kto może Pani/ Panu pomóc w zajęciu się dzieckiem/ dziećmi?			
Odpowiedź	N	%	% ogółu
tak	411	44,53	6,85
nie	395	42,80	6,58
nie podano	117	12,67	1,95
SUMA	923	100	15,38

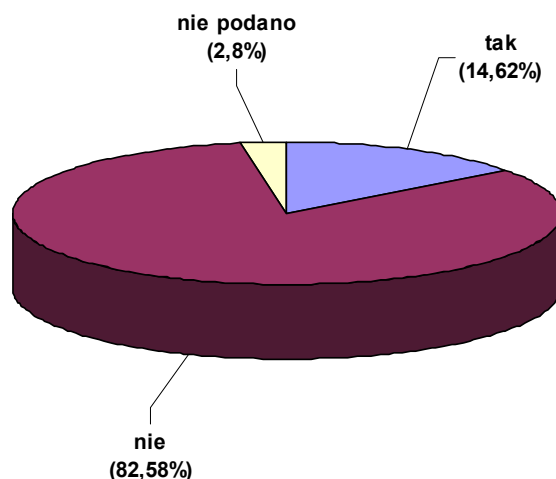
Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Skutkiem takiego stanu rzeczy będzie praktycznie brak możliwości aktywizacji zawodowej tej grupy osób. Dla osób tych – przynajmniej przez najbliższy czas liczyć się będą inne priorytety w życiu. Być może, gdyby mieli z kim zostawić swoje dzieci rozważaliby również możliwość podjęcia pracy.

Na każdym 100 badanych niemal 15 posiada prawo do zasiłku dla bezrobotnych – wykres 1, a 29 regularnie korzysta ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej (wykres 2).

Wykres 1

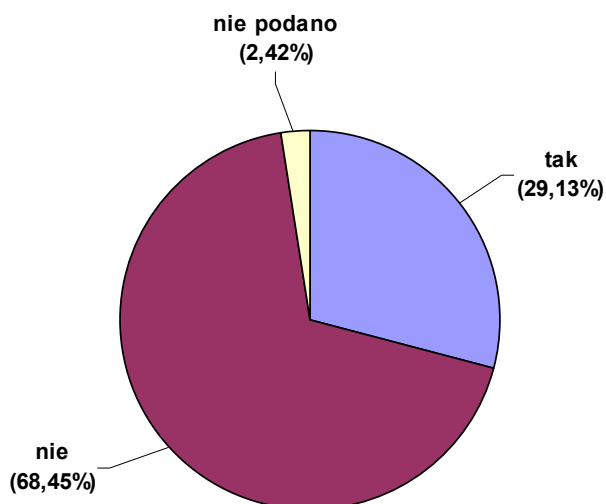
Rozkład odpowiedzi – czy otrzymuje Pani/ Pan zasiłek dla bezrobotnych?

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Wykres 2

Rozkład odpowiedzi na pytanie – czy korzysta Pani/ Pan ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej?

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Bardziej szczegółowa analiza wykazała, że najczęściej osobami korzystającymi z pomocy oferowanej przez opiekę społeczną są bezrobotni mieszkający w następujących dzielnicach: Nowy Bytom (44,5% z ogółu osób bezrobotnych korzystających z opieki ośrodków pomocy społecznej), Orzegów (42,6%), Chebzie (38,3%), Ruda (24%), Godula (30,6%), Bielszowice (29,4%), Wirek (28%), Kochłowice (20,8%), Halemba (17,6%), Bykowina (15,6%).

Poniższa tabela (nr 10) przedstawia zależność pomiędzy dwoma zmiennymi: poziom wykształcenia bezrobotnych a korzystanie z opieki ośrodków pomocy społecznej.

Tabela 10			
Wykształcenie bezrobotnych a korzystanie ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej			
Wykształcenie bezrobotnych	N (całość)	Bezrobotni, którzy korzystają z opieki ośrodków pomocy społecznej	
		N	%
Co najwyżej gimnazjalne	1589	677	42,6
Zasadnicze zawodowe	2090	732	35,0
Średnie	1730	276	16,0
Wyższe	332	25	7,5

Uwaga: w analizie w tabeli nr 10 pominięto bezrobotnych, którzy nie podali swojego wykształcenia

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

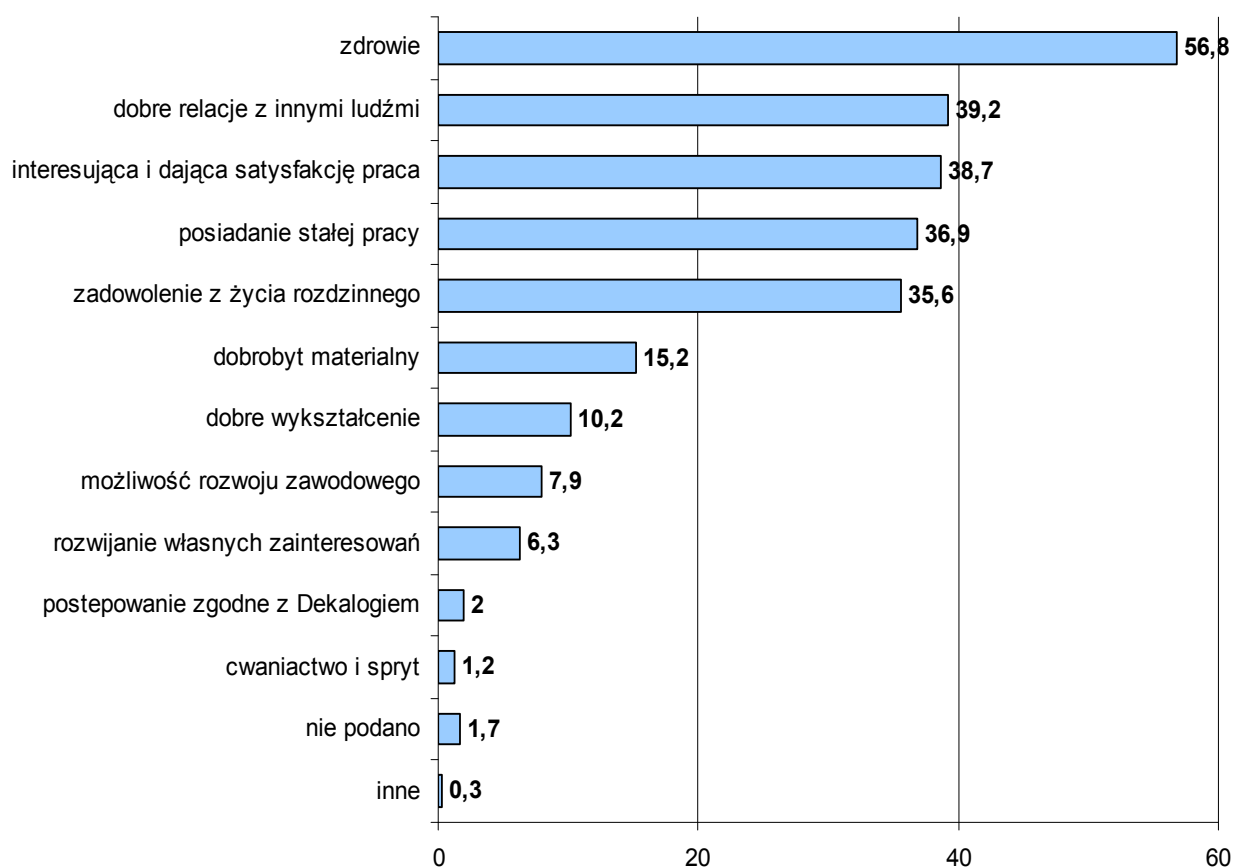
Analizując rozkład zmiennych, okazuje się, że taka cecha metryczkowa, jak poziom wykształcenia ma bardzo istotne znaczenie przy korzystaniu ze wsparcia oferowanego przez instytucje opieki społecznej.

Im wyższy poziom wykształcenia bezrobotnych, tym mniejszy odsetek z nich otrzymuje pomoc z ośrodków pomocy społecznej. Zatem po raz kolejny badania empiryczne wykazały wagę i znaczenie formalnego wykształcenia. Wyższe wykształcenie jest nie tylko podstawowym czynnikiem awansu społecznego, ale i – ucieczką przed procesami pauperyzacji. Praktyka funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia wskazuje również na to, iż im wyższy poziom wykształcenia, tym częściej bezrobotni są wyłączeni z ewidencji z tytułu podjęcia pracy.

III. Analiza zebranego materiału empirycznego

W pierwszej części kwestionariusza ankiety osoby bezrobotne zapytano o ich system wartości. Najistotniejsze okazały się: zdrowie (56,8%), dobre relacje z innymi ludźmi (39,2%), interesująca i dająca satysfakcję praca (38,7%), posiadanie stałej pracy (36,9%) oraz zadowolenie z życia rodzinnego (35,6%). Badani wybierając takie a nie inne cechy, które wg ich subiektywnych wskazań są ważne w życiu człowieka ukazali pragmatyzm wyznawanego świata wartości.

Wykres 3
Cechy ważne w życiu człowieka

Uwaga: ankietowani mogli wybrać maksymalnie trzy odpowiedzi.

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

W początkowej części kwestionariusza wywiadu do bezrobotnych skierowano także pytanie o długość okresu pozostawania bez pracy. Na każdym 100 respondentów

niemal 35 wskazało, że nie ma pracy od co najmniej czterech lat. Natomiast łącznie 43% bezrobotnych z Rudy Śląskiej bez pracy pozostaje nie dłużej niż rok.

Tabela 11		
Czas pozostawania bez pracy ankietowanych bezrobotnych		
Wskazania ankietowanych	N	%
krócej niż miesiąc	650	10,83
od miesiąca do trzech miesięcy	738	12,3
od trzech do sześciu miesięcy	598	9,97
od sześciu do 12 miesięcy	574	9,57
od roku do dwóch lat	680	11,33
od trzech do czterech lat	474	7,9
powyżej czterech lat	2083	34,72
nie podano	203	3,38
SUMA	6000	100

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

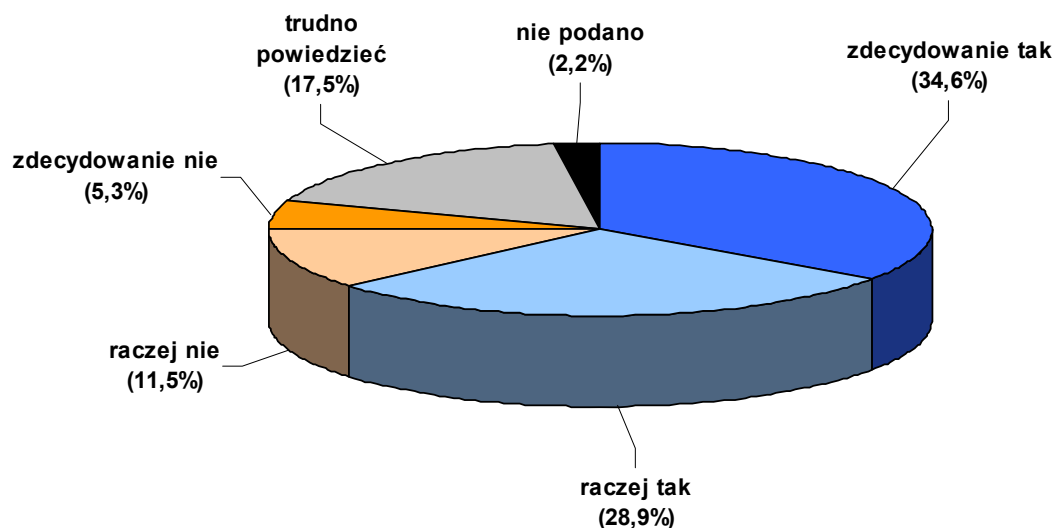
Podany okres poszukiwania pracy przez ankietowanych bezrobotnych w wielu przypadkach nie będzie zgodny z danymi statystycznymi dotyczącymi długości okresu pozostawania bez pracy, które są w dyspozycji PUP Ruda Śląska. Powodem takiego stanu rzeczy może być krótszy okres przebywania w ewidencji bezrobotnych w porównaniu z okresem poszukiwania pracy, podejmowanie krótkotrwałego zatrudnienia i w rzeczywistości dalsze poszukiwanie pracy, funkcjonowanie w szarej strefie, bądź po prostu – zawodna pamięć.

Analiza empiryczna wykazała, że około 14% ankietowanych ma prawo do zasiłku dla bezrobotnych (wykres nr 2). Podczas realizacji badań postawiono również pytanie o to, czy wszystkie osoby bezrobotne powinny otrzymywać zasiłek? Wykres nr 4 prezentuje odpowiedzi udzielone na przedmiotowe pytanie.

Interesującym okazało się, że kilkanaście procent respondentów (16,8%) jest zdania, że nie każda osoba pozostająca w rejestrach bezrobotnych powinna otrzymywać cyklicznie zasiłek.

Wykres 4

Rozkład odpowiedzi na pytanie: *Czy każdy bezrobotny powinien otrzymywać zasiłek?*

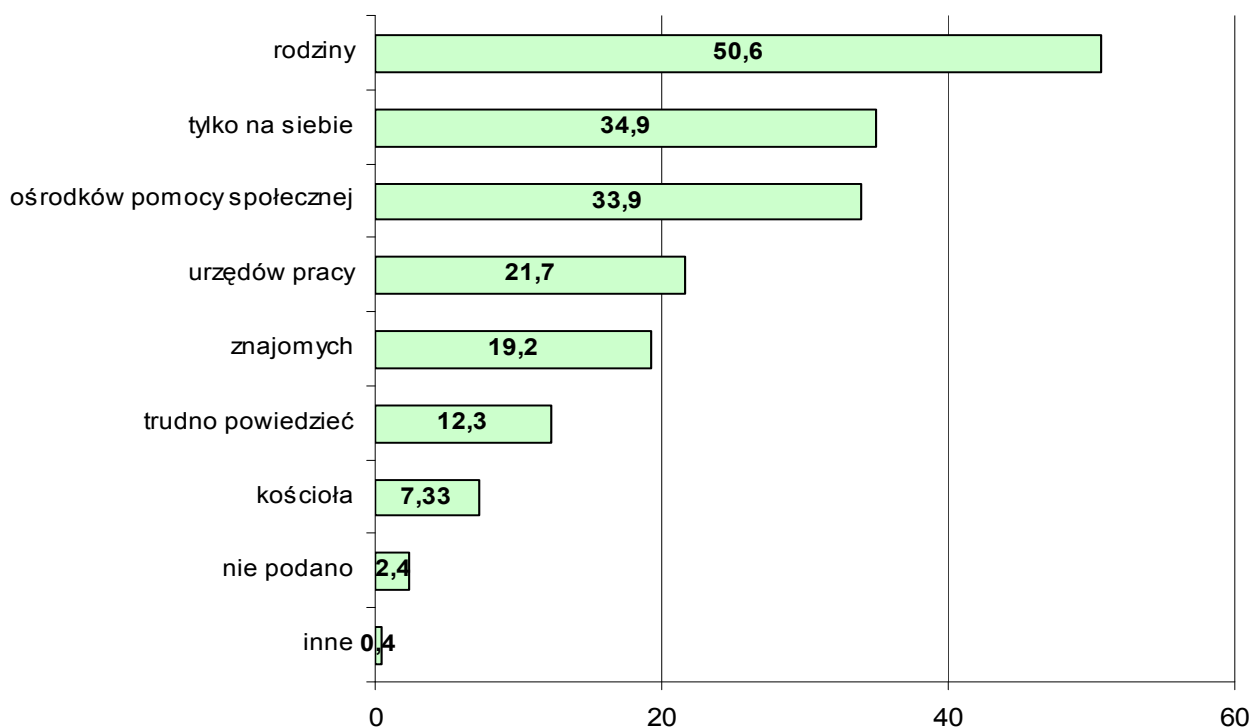

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Badani zaznaczali również z własnej perspektywy – z perspektywy osób pozostających poza sferą zatrudnienia – na czyją pomoc mogą liczyć osoby bezrobotne w Polsce. Szczegółowa analiza zebranego materiału empirycznego pozwoliła stwierdzić, że respondenci wskazywali w pierwszej kolejności na rodzinę (50,6%), siebie samego (34,9%), ośrodków pomocy społecznej (33,9%), czy wreszcie – urzędów pracy (21,7%) i znajomych (19,2%) – wykres nr 5. Tak znaczny odsetek badanych, którzy twierdzili, że mogą liczyć na wsparcie ośrodków pomocy społecznej (częściej wskazywano na tego typu instytucje niż na służby zatrudnienia) można interpretować otrzymaniem przez nich różnych świadczeń przysługujących im na mocy litery prawa. Jednakże pod wątpliwość należy poddać rzeczywistą chęć większości tych osób do podjęcia pracy. Status bezrobotnego jest im jedynie potrzebny do podtrzymywania prawa do korzystania ze wsparcia opieki społecznej.

Wykres 5

Rozkład odpowiedzi na pytanie: *Na czyją pomoc mogą liczyć osoby bezrobotne w naszym kraju? (w%)*

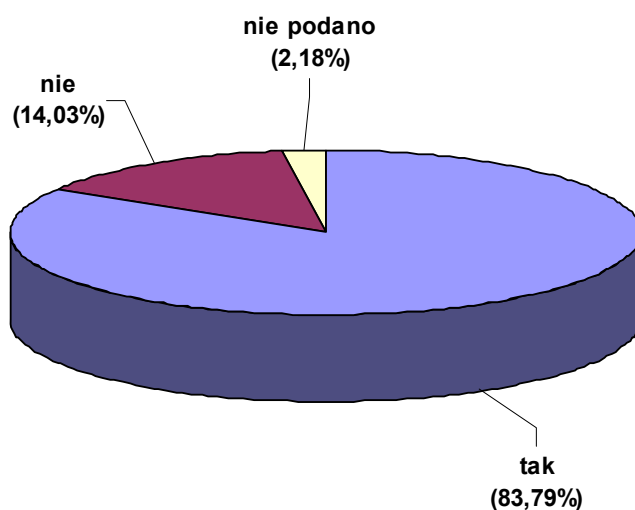

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Pracownicy publicznych służb zatrudnienia doskonale zdają sobie sprawę, że jedynie część bezrobotnych w rzeczywistości jest zainteresowana podjęciem pracy. W celu określenia cech osób pozostających w oficjalnych rejestrach bez pracy i niezainteresowanych jej podjęciem, zadano respondentom podstawowe pytanie – czy poszukują pracy. Analiza empiryczna wykazała, że niemal 84% bezrobotnych (5027 osób) jest zainteresowanych podjęciem pracy – stwierdzili, że jej poszukują. Natomiast osoby niezainteresowane podjęciem pracy stanowiły ok. 14% respondentów (842 bezrobotnych). Wydaje się, że w rzeczywistości odsetek tych, którzy nie szukają pracy jest wyższy, tylko nie wszyscy ankietowani przyznali się do tego podczas wywiadu, który był przeprowadzany przez stażystów w siedzibie urzędu pracy. Bezrobotni ci mogli obawiać się konsekwencji wynikających z przyznania się do tego, że nie poszukują pracy.

Wykres nr 6

Rozkład odpowiedzi na pytanie: *Czy poszukuje Pani/ Pan pracy?*

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Szczegółowa analiza zebranego materiału empirycznego wykazała, że wyraźnie większą część osób, którzy nie poszukują zatrudnienia stanowią kobiety – tabela nr 12.

Płeć bezrobotnych	N (całość)	Bezrobotni, którzy nie poszukują zatrudnienia	
		N	%
Kobiety	3753	635	16,9
mężczyźni	2045	178	8,7

Uwaga: w tabeli nr 12 pominięto tych bezrobotnych nie poszukujących zatrudnienia, którzy nie podali płci

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Do 842 respondentów (14,03% ogółu bezrobotnych), którzy jednoznacznie stwierdzili, że nie są zainteresowani poszukiwaniem i podjęciem pracy, skierowano pytanie filtrujące, prosząc o wskazanie przeszkód uniemożliwiających wejście na rynek pracy.

Szczegółowy rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiono w tabeli nr 13.

Tabela 13			
Przeszkody uniemożliwiające podjęcie pracy przez ankietowanych bezrobotnych			
wskazania	N	%	% ogółu
opieka nad dzieckiem	208	24,73	3,47
zły stan zdrowia	80	9,50	1,33
ciąża	55	6,53	0,92
uczestnictwo w stażu	41	4,87	0,68
wykonuję pracę	36	4,27	0,6
wiek	28	3,32	0,47
chęć rozpoczęcia dział. gosp.	20	2,37	0,33
oczekuję na decyzję po rozmowie kwalifikacyjnej	13	1,55	0,22
małe zarobki oferowane przez pracodawców	4	0,47	0,07
inne	72	8,55	1,2
nie podano	285	33,84	4,75
SUMA	842	100	14,03

Uwaga: do kategorii „inne” zaliczono m.in.: brak ofert pracy, uczestnictwo w przygotowaniu zawodowym, uczestnictwo w szkoleniu, opieka nad osobą zależną, oczekiwanie na decyzję dot. otrzymania renty, pobieranie dalszej nauki, oczekiwanie na powołanie do wojska, planowany wyjazd za granicę.

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Tak jak przypuszczano, to opieka nad dzieckiem/ dziećmi okazała się czynnikiem o zasadniczym charakterze, uniemożliwiającym poszukiwanie pracy dla części bezrobotnych. Jako powody braku poszukiwania pracy ankietowani podawali również: uczestnictwo w stażu, zły stan zdrowia, planowany wyjazd za granicę, wiek, ciąża, czy chęć rozpoczęcia działalności gospodarczej. Osobom nie poszukującym pracy status bezrobotnego potrzebny jest w celu posiadania ubezpieczenia zdrowotnego, czy po to aby korzystać z pomocy opieki społecznej. Można przypuszczać, że w przypadku zmian zasad ubezpieczenia zdrowotnego osób pozostających poza sferą zatrudnienia problem bezrobocia nie tylko w Rudzie Śląskiej, ale i w całym kraju zmniejszyłby się o dalszych kilka punktów procentowych.

Nie wykryto natomiast wyraźnych zależności pomiędzy brakiem poszukiwania pracy a takimi zmiennymi jak: poziom wykształcenia respondentów, posiadanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych, korzystanie z pomocy instytucji opieki społecznej, czy długość okresu pozostawania bez pracy.

Wydawać by się mogło, że czynnikiem wpływającym na deklarowany brak poszukiwania pracy będzie wiek, tzn. im starsze osoby bezrobotne, tym większy odsetek z nich nie będzie zainteresowany podjęciem zatrudnienia. Tymczasem

okazało się, że podobny odsetek bezrobotnych po 45 roku życia poszukuje pracy w porównaniu do bezrobotnych będących w przedziale wiekowym 18-24 lata – tabela nr 14.

Tabela 14	
Odsetek bezrobotnych w wieku 18-24 lata i powyżej 45 lat, którzy deklarują poszukiwanie pracy	
Wiek bezrobotnych	% deklarujących poszukiwanie pracy
18 – 24 lata	84
Powyżej 45 lat	83,5

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Do bezrobotnych jednoznacznie deklarujących poszukiwanie pracy (5027 osób), skierowano pytanie z prośbą o wskazanie zawodów/ specjalności, w jakich starają się podjąć zatrudnienie.

Tabela 15	
Zawody, w których poszukują pracy osoby bezrobotne	
zawody	N
sprzedawca, kasjer	824
pracownik biurowy, urzędnik, pracownik umysłowy,	458
pracownik budowlany	371
sprzątaczką	351
kucharz, pomoc kuchenna, gastronom, dietetyk, intendent,	249
kierowca	197
pracownik fizyczny	127
handlowiec	112
mechanik/blacharz samochodowy, wulkanizator	109
opiekun, pracownik socjalny	107
krawiec, szwaczka, szewc, krojczy	104
ślusarz	100
magazynier	100
elektryk, elektryk, monter,	89
ekonomista	84
księgową, pracownik banku	79
pracownik ochrony, policjant, strażnik miejski	72
górnik	71
barman	71
pracownik robót wykończeniowych w budownictwie	70
informatyk, programista, grafik komputerowy	65
nauczyciel, pedagog, pomoc wychowawcza	63
kelner	61
spawacz	60
elektronik	48
fizjoterapeuta, masażysta, rehabilitant, terapeuta zajęciowy, pielęgniarka, sanitariusz	48

sekretarka	39
monter/installator instalacji sanitarnej, wod-kan, itp.,	37
woźny, portier, stróż, dozorca	37
piekarz, cukiernik	34
fryzjer	29
ogrodnik	27
kosmetyczka	24
operator maszyn budowlanych	23
pracownik hotelu, recepcji	19
fotograf	18
pracownik telefonicznej obsługi klienta/ telemarketingu	15
specjalista ds. ochrony środowiska	14
geodeta, geolog	13
specjalista ds. turystyki	13
florystysta/ bukietciarz	10
introligator	10
projektant	10
specjalista ds. logistyki	10
suwnicowy	9
pomoc domowa, pokojówka	7
dziennikarz	6
fakturzystka	6
lakiernik	6
specjalista ds. reklamy	6
hydraulik	4
hutnik	4
kosztorysant budowlany	4
masarz, rzeźnik	4
psycholog	3
Inne wskazania	115
obojętne/ nie ma to znaczenia	724
nie podano	452

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Łącznie na pytanie „*W jakim zawodzie poszukuje Pani/ Pan pracę?*” odpowiedzi udzieliło ok. 3500 osób z ogólnej liczby 5027 bezrobotnych deklarujących poszukiwanie pracy. Na tej podstawie wydaje się, że można sądzić, iż rzeczywisty odsetek bezrobotnych, którzy nie są zainteresowani podjęciem pracy jest wyższy i może nawet przekraczać poziom 50%.

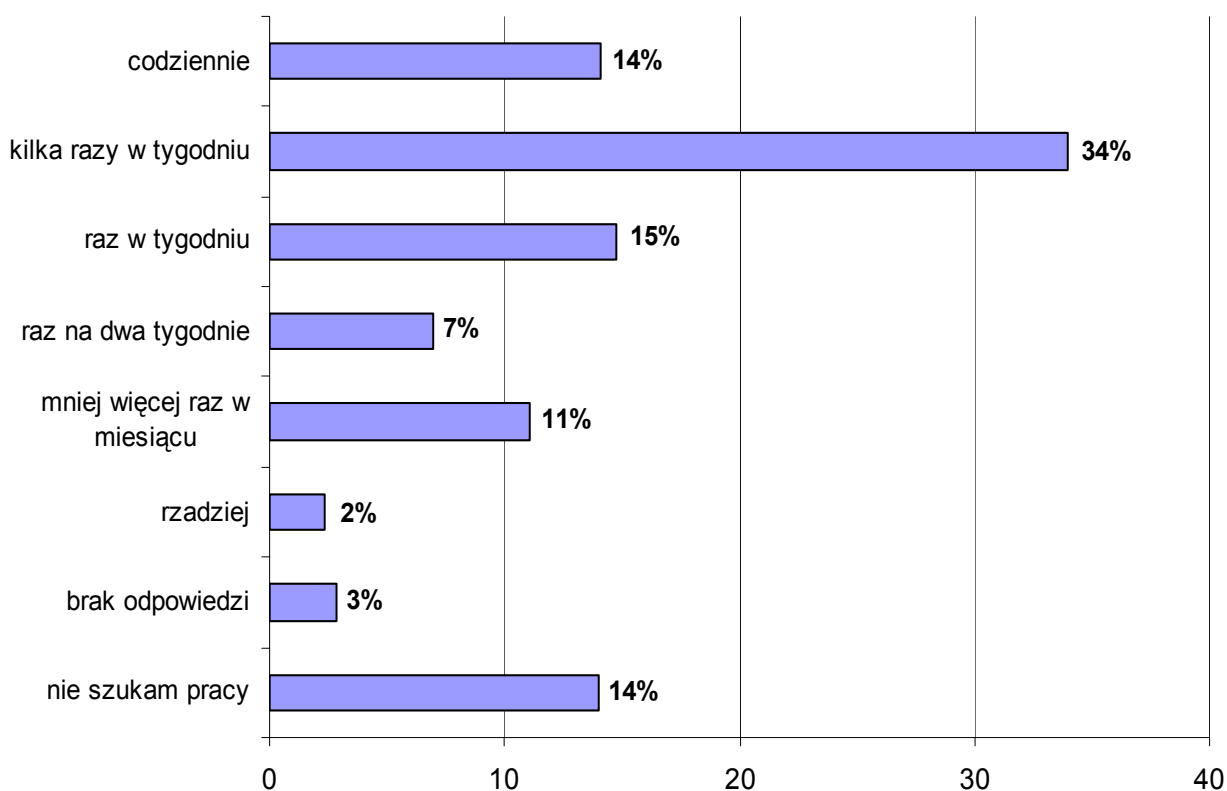
Badania wykazały, że bezrobotni zarejestrowani w PUP Ruda Śląska chcą podjąć pracę łącznie w kilkuset zawodach i specjalnościach. Część ankietowanych wskazywało kilka zawodów, w których mogliby podjąć pracę. Najczęściej (więcej niż 100 wskazań) wymieniano: sprzedawcę/kasjera, pracownika biurowego, pracownika budowlanego, urzędnika, sprzątaczkę, kucharza, kierowcę, pracownika fizycznego,

handlowca, mechanika/blacharza samochodowego, opiekuna, pracownika socjalnego, krawca, szwaczkę, czy ślusarza.

Szczegółowa analiza zebranego materiału empirycznego wykazała, że 2253 bezrobotnych faktycznie chcących podjąć pracę poszukuje zatrudnienia w pięciu zawodach i specjalnościach wymienionych w tabeli nr 15.

Do grupy respondentów chcących podjąć pracę skierowano pytanie o to, z jaką częstotliwością jej poszukują. Uzyskane odpowiedzi przedstawiono na wykresie nr 7.

Wykres 7
Częstotliwość poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne

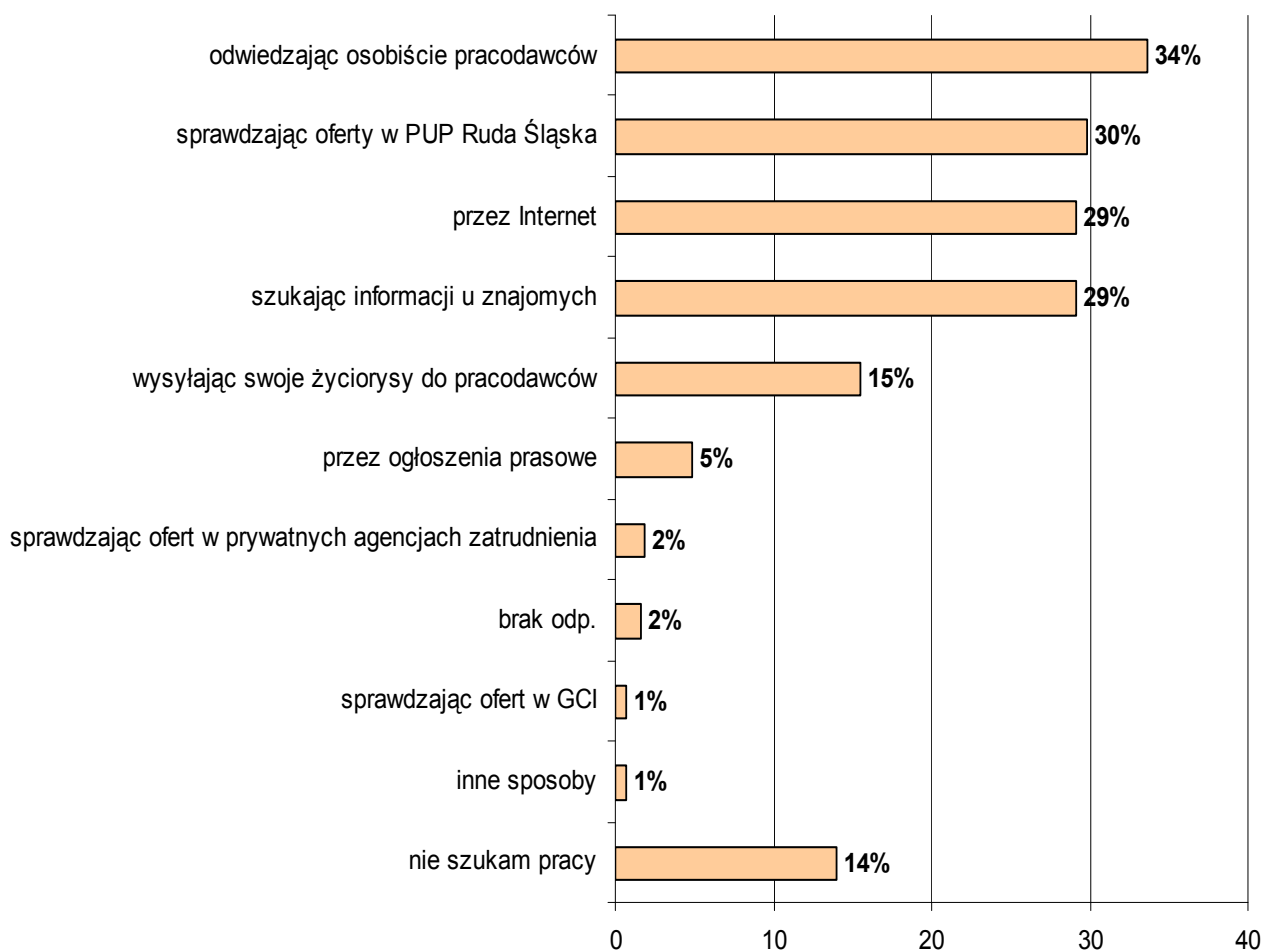
Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rudzie Śląskiej – jak wykazały badania – są stosunkowo aktywne w procesie poszukiwania pracy (o ile udzielone odpowiedzi były zgodne z prawdą). Większość ankietowanych (62%) poszukuje pracy co najmniej raz w tygodniu, z czego 14% (844 osoby) to wyjątkowo aktywni, codziennie podejmujący działania zmierzające do podjęcia zatrudnienia.

Bliższa analiza zebranego materiału empirycznego wykazała, że wśród osób każdego dnia poszukujących pracy bardziej aktywni – biorąc pod uwagę kryterium płci - są mężczyźni. 18,3% ogółu bezrobotnych mężczyzn deklaruje codzienne poszukiwanie pracy w porównaniu z 11,4% bezrobotnych kobiet.

Uczestniczący w badaniach wskazywali także, w jaki sposób poszukują pracy. Okazało się, że najczęściej bezrobotni mieszkańcy Rudy Śląskiej szukają zatrudnienia poprzez: osobiste odwiedzanie pracodawców (34%), sprawdzając oferty w Powiatowym Urzędzie Pracy (30%), Internet (29%), znajomych (29%), czy wysyłając swoje dokumenty aplikacyjne do pracodawców (15%).

Wykres 8
Sposoby poszukiwania pracy przez bezrobotnych

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

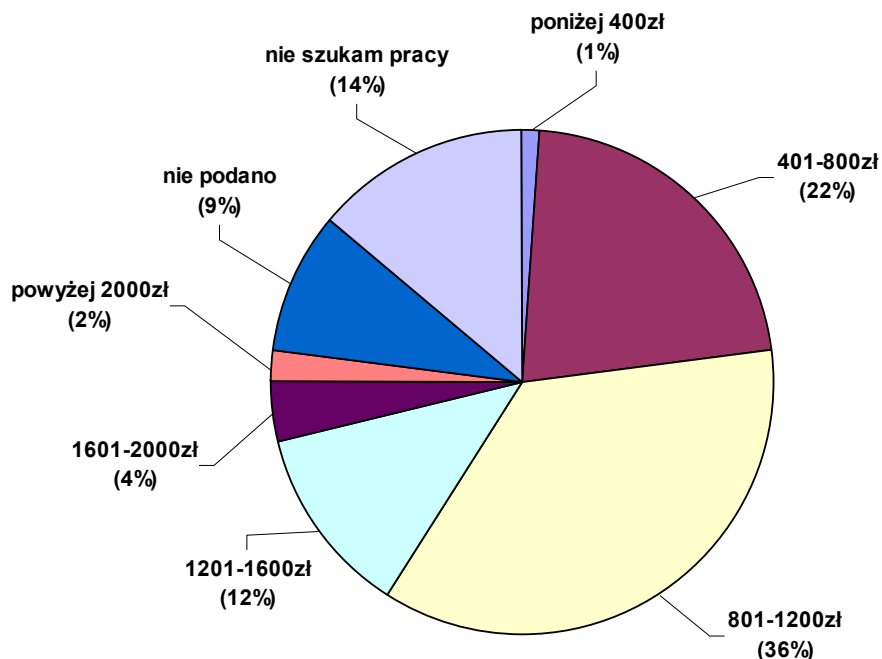
Uwaga: procenty nie sumują się do 100, ponieważ respondenci mogli wybrać maksymalnie trzy odpowiedzi.

Jak wynika z wykresu nr 5, 30% respondentów (1790 osób) poszukuje pracy za pośrednictwem PUP Ruda Śląska. Wnikliwa analiza zebranego materiału badawczego pozwoliła na wskazanie konkretnych zawodów, w których poszukują pracy osoby poprzez publiczne służby zatrudnienia z Rudy Śląskiej. Bezrobotni korzystający z usług pośrednictwa pracy PUP Ruda Śląska przede wszystkim chcą podjąć pracę jako: sprzedawcy, kasjerzy, pracownicy biurowi, budowlańcy, czy kierowcy.

Bezrobotnym zadano również pytanie o to, za jakie wynagrodzenie „na rękę” zgodziliby się podjąć pracę (wykres nr 9). Jedynie niespełna 23% ankietowanych deklaruje gotowość do podjęcia pracy za kwotę nie przekraczającą 800 zł. netto - tyle mniej więcej od stycznia 2008r. będzie wynosiło najniższe wynagrodzenie w kraju po odliczeniu podatków, składek. Praktyka wskazuje, że wielu pracodawców nowozatrudnionym pracownikom na początek nie oferuje więcej, niż 1200 zł. brutto. Może zatem na rynku pracy dochodzić do rozbieżności pomiędzy oczekiwaniami finansowymi bezrobotnych a oferowanym przez pracodawców wynagrodzeniem. Rozbieżności mogą również dotyczyć kwestii oferowanych przez pracodawców umów. Przedsiębiorcy oferują często – przynajmniej na początek – pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy, pracę w ramach umów cywilno-prawnych, bądź też w ogóle bez jakichkolwiek umów. Domniemywać zatem można, że część bezrobotnych nie podejmie pracy z powodu zbyt niskiego oferowanego wynagrodzenia. Mogliby wówczas utracić prawo do np. dodatku lokalowego, czy pomocy z instytucji opieki społecznej.

Wykres nr 9

Oczekiwane wynagrodzenie (netto) przez bezrobotnych za pracę w pełnym wymiarze czasu pracy

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Uwaga: pytanie o oczekiwane wynagrodzenie zadano tylko tym bezrobotnym, którzy deklarują poszukiwanie pracy

Na współczesnym, dynamicznie zmieniającym się rynku pracy szczególnego znaczenia nabiera mobilność przestrzenna w celu świadczenia pracy tam, gdzie w danym czasie jest na nią zapotrzebowanie. W celu zdiagnozowania stopnia mobilności przestrzennej bezrobotnych mieszkańców Rudy Śląskiej zadano im kilka pytań. Po pierwsze – czy *byliby w stanie podjąć pracę w innej miejscowości, gdyby wiązała się z tym konieczność codziennego dojazdu do pracy?* Po drugie – czy *byliby w stanie podjąć pracę w innej miejscowości w kraju, gdyby wiązała się z tym konieczność przeprowadzki do innego miasta?* I wreszcie po trzecie – czy *byliby w stanie podjąć pracę poza granicami kraju?*

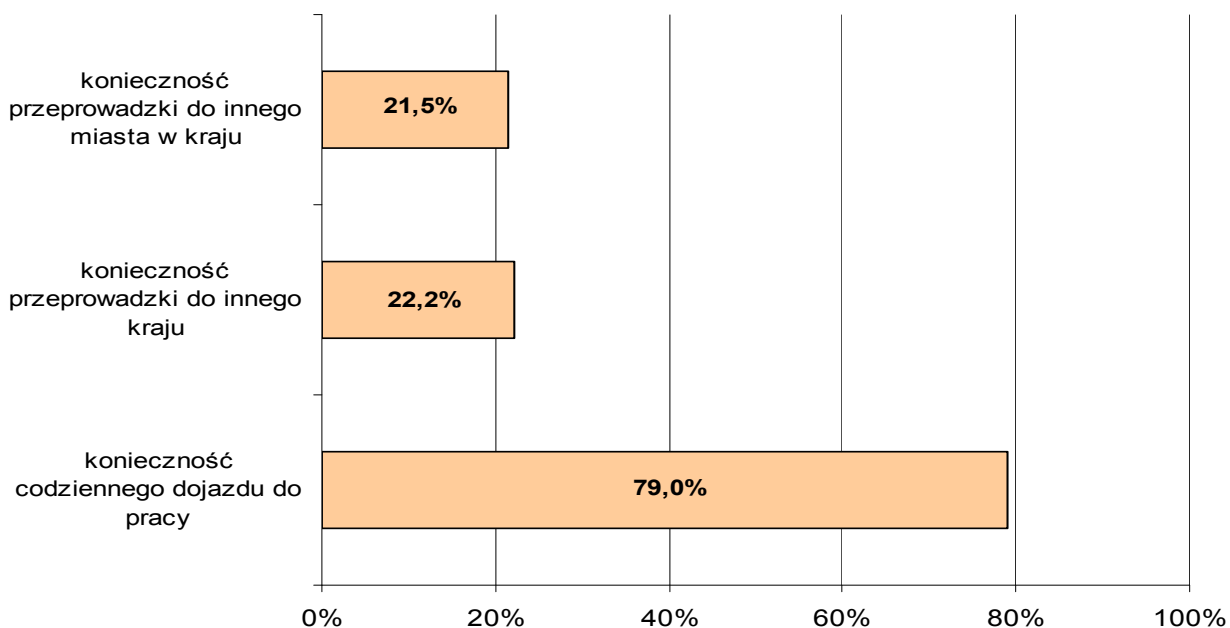
Rozkład odpowiedzi na powyższe pytania zaprezentowano w tabeli nr 16 i na wykresie nr 10.

Tabela 16		
Przestrzenna mobilność zawodowa bezrobotnych z Rudy Śląskiej		
Gotowość do podjęcia pracy w innej miejscowości w kraju, gdyby wiązał się z tym <u>codzienny dojazd do pracy</u>	N	%
tak	4726	78,77
nie	213	3,55
trudno powiedzieć	167	2,78
nie szukam pracy	842	14,03
brak odpowiedzi	52	0,87
SUMA	6000	100
Gotowość do podjęcia pracy w innej miejscowości w kraju, gdyby wiązała się z tym <u>konieczność przeprowadzki do innego miasta</u>	N	%
tak	1295	21,60
nie	2904	48,42
trudno powiedzieć	895	14,92
nie szukam pracy	842	14,03
brak odpowiedzi	64	1,06
SUMA	6000	100
Gotowość do podjęcia pracy <u>w innym kraju</u>	N	%
tak	1326	22,10
nie	2923	48,72
trudno powiedzieć	826	13,77
nie szukam pracy	842	14,03
brak odpowiedzi	83	1,38
SUMA	6000	100

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Wykres nr 10

Gotowość do podjęcia pracy, gdyby wiązała się z tym:

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Na każdym 100 bezrobotnych deklarujących faktyczne poszukiwanie pracy, 79 wyraża gotowość jej podjęcia, gdyby wiązała się z tym konieczność codziennego dojazdu do pracy. Respondenci najczęściej mogą poświęcić na codzienny dojazd do pracy w jedną stronę do 20 minut (25,2%) lub 21-40 minut (31%). Szczegółowy rozkład uzyskanych wskazań w badaniach ankietowych przedstawiono w tabeli 17. Natomiast – jak wynika z analizy empirycznej - już tylko 22 bezrobotnych zaakceptuje potencjalną możliwość przeprowadzki do innego miasta w Polsce w celu podjęcia pracy. Podobny odsetek wyraża zainteresowanie zatrudnieniem, gdyby wiązał się z tym wyjazd do innego kraju (najczęściej wskazywano na Wielką Brytanię, Niemcy, Holandię i Irlandię – patrz tabela nr 18).

Tabela 17			
Czas, jaki bezrobotni mogą poświęcać na codzienny dojazd do pracy			
czas	N	%	% ogółu
do 20 minut	1505	31,8	25,2
21-40 minut	1856	39,3	31,0
41-60 minut	907	19,2	15,2
powyżej 60 minut	338	7,2	5,6
nie podano	120	2,5	2,0
SUMA	4726	100	79

Uwaga: w powyższej tabeli zaprezentowano wskazania jedynie tych bezrobotnych, którzy deklarują chęć codziennego dojazdu do pracy
 Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Tabela 18			
Kraje, do których rozważają wyjazd osoby chcące podjąć pracę w innym kraju			
kraje	N	% chcących wyjechać za granicę	% ogółu
Wielka Brytania	281	21,2	4,70
Niemcy	218	16,5	3,60
Holandia	148	11,2	2,50
Irlandia	90	6,8	1,50
Czechy	19	1,4	0,31
Włochy	18	1,35	0,30
Hiszpania	15	1,1	0,25
Francja	13	1,0	0,21
Dania	10	0,8	0,16
Norwegia	9	0,7	0,15
USA	9	0,7	0,15
Szkocja	7	0,5	0,12
Szwecja	7	0,5	0,12
Austria	4	0,3	0,06

Grecja	4	0,3	0,06
Belgia	3	0,2	0,05
Islandia	3	0,2	0,05
Rosja	3	0,2	0,05
Nie podano	533	40,2	8,90

Uwaga: część badanych podawało kilka krajów ewentualnej migracji zarobkowej
Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Badania wykazały niezbyt wysoką mobilność przestrzenną bezrobotnych mieszkańców Rudy Śląskiej w celu poszukiwania i podejmowania zatrudnienia. Do populacji 213 respondentów zainteresowanych pracą tylko na terenie Rudy Śląskiej skierowano pytanie o powody takiego stanu rzeczy – tabela nr 19.

Tabela 19			
Powody braku gotowości do podejmowania pracy, gdyby wiązała się z tym konieczność codziennych dojazdów			
wskazania	N	%	% ogółu
Opieka nad dzieckiem/ dziećmi	68	31,9	1,13
Koszty dojazdu	35	16,4	0,58
Zły stan zdrowia	22	10,3	0,37
Nie lubię dojeżdżać	11	5,2	0,18
wiek	5	2,3	0,08
Inne	17	8,0	0,28
Brak odpowiedzi	55	25,8	0,92
SUMA	213	100	3,54

Uwaga: na pytanie o gotowość do codziennych dojazdów do pracy odpowiadały tylko te osoby, które są zainteresowane podjęciem pracy
Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Do czynników o zasadniczym znaczeniu, ograniczających mobilność bezrobotnych w celu podejmowania pracy poza Rudą Śląską zaliczyć należy opiekę nad dzieckiem/ dziećmi, koszty codziennego dojazdu oraz deklarowany zły stan zdrowia badanych.

Szczegółowa analiza zebranego materiału badawczego wykazała, że 1326 osób (22,2%) deklaruje gotowość do podjęcia pracy poza granicami kraju. Respondenci ci poszukują zatrudnienia przede wszystkim w zawodach budowlanych, czy też jako: sprzedawcy, kierowcy, sprzątaczkę, pracownicy fizyczni/ gospodarczy i mechanicy samochodowi. Większość osób, które rozważają możliwość wyjazdu za granicę w celu podjęcia pracy nie zna jednak żadnego języka obcego. Na 1326 osób myślących o wyjeździe jedynie 736 twierdzi, że potrafi posługiwać się co najmniej jednym językiem obcym (w tym 440 wymienia język angielski). Jednakże bliższa analiza zgromadzonego materiału empirycznego wykazała, iż subiektywna ocena

stopnia znajomości u tych osób języka obcego kształtuje się na poziomie zaledwie dostatecznym.

Jednym z zamiarów badawczych było zdiagnozowanie, czy takie zmienne, jak wiek i płeć mogą wpływać na większą chęć podjęcia pracy poza granicami kraju. Okazało się, że tak. Zdecydowanie częściej możliwość rozpoczęcia zatrudnienia za granicą rozważają osoby młode (tabela nr 20) oraz mężczyźni (tabela nr 21).

Tabela 20		
Wiek bezrobotnych mieszkańców Rudy Śląskiej, którzy chcą wyjechać za granicę w celu podjęcia pracy		
wiek	N (całość)	% z ogółu bezrobotnych o określonym wieku chcących podjąć pracę w innym kraju
18-24	1698	26,9
25-34	1580	21,3
35-44	1022	19,8
45-54	1160	18,5
55 i więcej	301	19,6

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Tabela 21		
Płeć bezrobotnych mieszkańców Rudy Śląskiej chcących wyjechać za granicę w celu podjęcia pracy		
Płeć	N	% z ogółu bezrobotnych o określonej płci chcących podjąć pracę w innym kraju
Kobiety	3753	13,4
Mężczyźni	2045	38,0

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

W kolejnej tabeli (nr 22) zaprezentowano zależność pomiędzy poziomem wykształcenia bezrobotnych a po pierwsze – chęcią codziennego dojeżdżania do pracy; po drugie – chęcią przeprowadzki do innego miasta w Polsce celem podjęcia pracy i wreszcie po trzecie – chęcią podjęcia zatrudnienia za granicą.

Tabela 22

Poziom wykształcenia bezrobotnych a mobilność przestrzenna

Wykształcenie bezrobotnych	N (całość)	Bezrobotni, którzy deklarują chęć podjęcia pracy:					
		związanej z codziennym dojeżdżaniem do innego miasta		związanej z przeprowadzką do innego miasta w Polsce		związanej z wyjazdem do innego kraju	
		N	%	N	%	N	%
Co najwyżej gimnazjalne	1589	1190	74,9	335	21,1	306	19,3
Zasadnicze zawodowe	2090	1647	78,8	452	21,6	472	22,6
Średnie	1730	1392	80,5	346	20,0	397	22,9
Wyższe	332	300	90,4	107	32,2	88	26,5

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Badania ankietowe przeprowadzone wśród bezrobotnych mieszkańców Rudy Śląskiej wykazały ich stosunkowo małą mobilność przestrzenną. Na codzienne dojeżdżanie do pracy godzi się co prawda niemal 80% bezrobotnych, jednakże ewentualną przeprowadzkę do innego miasta w Polsce zaakceptuje już jedynie co piąty badany. Mają na to wpływ nie tylko czynniki związane z wysokimi cenami wynajmu, czy zakupu nieruchomości, ale i także – czynniki kulturowe, przywiązanie do swojej „Małej Ojczyzny”. Sytuacja ta dotyczy praktycznie całej Polski, jednakże w obrębie aglomeracji śląskiej wydaje się występować z większym nasileniem.

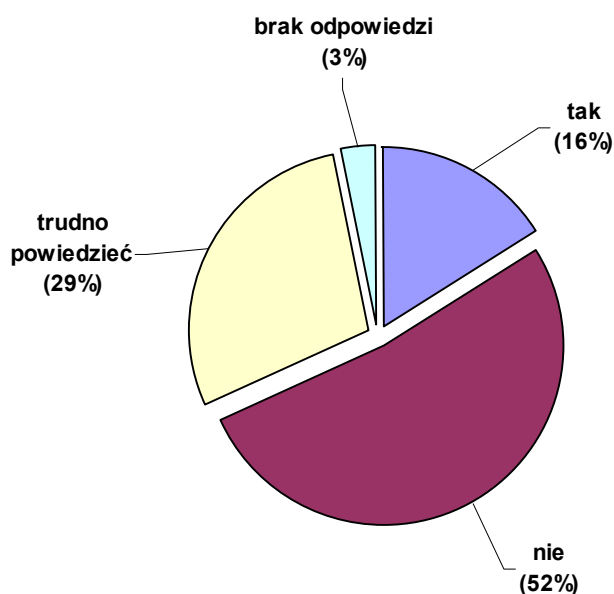
Przeprowadzone badania przez służby zatrudnienia z Rudy Śląskiej pozwalają postawić tezę, że mobilność przestrzenna jest największa wśród osób legitymujących się wyższym wykształceniem. Może to skutkować dalszym odpływem z lokalnego rynku pracy osób o najwyższych kwalifikacjach. Czynnikiem o zasadniczym znaczeniu, który może zatrzymać ten wysokokwalifikowany zasób ludzki są odpowiednie, trwałe miejsca pracy, gdzie będą mogły zostać spożytkowane ich kwalifikacje.

Do populacji wszystkich ankietowanych bezrobotnych skierowano pytanie o ewentualną możliwość rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Analiza empiryczna wykazała, że co czwarty bezrobotny zarejestrowany w PUP Ruda Śląska zadeklarował możliwość rozpoczęcia działalności gospodarczej – wykres 11.

Wykres 11

Rozkład odpowiedzi: Czy rozważa Pani/ Pan możliwość rozpoczęcia działalności gospodarczej?

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Osoby bezrobotne najczęściej wskazywały na branże handlową, gastronomiczną i budowlaną jako na obszar, w których chcieliby prowadzić ewentualną działalność gospodarczą – tabela 23.

Tabela 23		
Branże, w których bezrobotni deklarują chęć rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej		
Wskazania respondentów	N	% ogółu
handel	291	4,85
gastronomia	82	1,36
usługi budowlane	73	1,21
usługi (bez wskazania branży)	68	1,13
logistyka, transport	47	0,78
usługi kosmetyczne, solarium, odnowa biologiczna	42	0,7
informatyka, IT, telekomunikacja	28	0,46
rozrywka, reklama	21	0,35
motoryzacja	17	0,28
fryzjerstwo	16	0,26
usługi elektryczne, elektroniczne	14	0,23
florystyka	14	0,23
kultura, oświata	14	0,23
branża odzieżowa	12	0,2

służba zdrowia, opieka społeczna	12	0,2
finanse, rachunkowość	10	0,16
usługi krawieckie	10	0,16
turystyka	8	0,13
stolarstwo, ślusarstwo	7	0,11
branża chemiczna	6	0,1
branża przemysłowa	6	0,1
hotelarstwo	5	0,08
nieruchomości	4	0,06
inne	28	0,46
nie podano	145	2,42

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

W raporcie zwrócono uwagę na to, w jakim stopniu takie zmienne społeczno-demograficzne, jak: płeć, wiek, wykształcenie i czas pozostawania bez pracy mogą wpływać na ewentualne rozważanie podjęcia działalności gospodarczej.

Nieco bardziej skłonny do prowadzenia własnej firmy okazali się mężczyźni (tabela nr 24) oraz osoby, które nie przekroczyły 44-go roku życia (tabela nr 25).

Tabela 24			
Płeć bezrobotnych a chęć podjęcia działalności gospodarczej			
Płeć	N (całość)	Bezrobotni rozważający możliwość rozpoczęcia działalności gospodarczej	
		N	%
kobiety	3753	518	13,8
mężczyźni	2045	395	19,3

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Uwaga: w tabeli nr 24 nie uwzględniono tych bezrobotnych, którzy nie podali płci

Tabela 25			
Wiek bezrobotnych a chęć podjęcia działalności gospodarczej			
Wiek	N (całość)	Bezrobotni rozważający możliwość rozpoczęcia działalności gospodarczej	
		N	%
18–24	1698	281	16,5
25–34	1580	312	19,7
35–44	1022	141	13,8
45–54	1160	142	12,2
55 i więcej	301	34	11,3

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Uwaga: w tabeli nr 25 nie uwzględniono tych bezrobotnych, którzy nie podali wieku

Na gotowość do podjęcia ryzyka założenia własnej działalności gospodarczej mają również wpływ takie zmienne, jak: wykształcenie bezrobotnych oraz długość pozostawania bez pracy. Wnikliwa analiza zgromadzonego materiału empirycznego pozwoliła pozytywnie zweryfikować hipotezy mówiące, że im wyższy poziom wykształcenia bezrobotnych tym większa gotowość do zakładania własnej firmy (tabela nr 26) oraz im dłuższy czas pozostawania bez pracy tym mniejsza chęć do podejmowania działalności gospodarczej (tabela nr 27).

Tabela 26			
Wykształcenie bezrobotnych a chęć podjęcia działalności gospodarczej			
Poziom wykształcenia bezrobotnych	N (całość)	Bezrobotni rozważający możliwość podjęcia działalności gospodarczej	
		N	%
Zo najwyżej gimnazjalne	1589	157	9,9
Zasadnicze zawodowe	2090	297	14,2
Średnie	1730	373	21,6
Wyższe	332	78	23,5

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Uwaga: w tabeli nr 26 nie uwzględniono tych bezrobotnych, którzy nie podali wykształcenia

Tabela 27			
Czas pozostawania bez pracy a chęć podjęcia działalności gospodarczej			
Czas pozostawania bez pracy bezrobotnych	N (całość)	Bezrobotni rozważający możliwość podjęcia działalności gospodarczej	
		N	%
Do 6 miesięcy	1986	412	20,7
Od 6 do 12 miesięcy	574	113	19,7
Od 1 roku do 2 lat	680	123	18,0
Od 3 do 4 lat	477	69	14,5
Powyżej 4 lat	2083	206	9,9

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Uwaga: w tabeli nr 27 nie uwzględniono tych bezrobotnych, którzy nie podali czasu pozostawania bez pracy

Osobom, które jednoznacznie wskazały, że nie są zainteresowane podjęciem działalności gospodarczej zadano pytanie o główne czynniki determinujące taki stan rzeczy. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawiono w tabeli 28. Bezrobotni wskazywali przede wszystkim na brak środków finansowych, a w dalszej kolejności –

na brak predyspozycji i zainteresowań oraz brak kwalifikacji. Okazało się, że część ankietowanych prowadziło już własny biznes i nie chcą ponownie ryzykować.

Tabela 28		
Powody braku rozważania możliwości rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej		
Wskazania respondentów	N	% ogółu
brak finansów, wysokie koszty	837	14,0
brak predyspozycji	95	1,60
wiek	77	1,30
już prowadziłem, złe doświadczenia	76	1,26
zbyt duża odpowiedzialność/ ryzyko	75	1,25
brak wykształcenia, kwalifikacji, umiejętności	68	1,13
brak możliwości, warunków	60	1,0
brak chęci	59	0,98
brak pomysłu	56	0,93
brak doświadczenia	51	0,85
nie myślałem o tym	48	0,8
opieka nad dzieckiem	33	0,55
zły stan zdrowia	30	0,5
zbyt duża konkurencja	25	0,42
brak wiary w siebie	20	0,33
brak czasu	17	0,28
za dużo biurokracji	14	0,23
nie opłaca się	12	0,2
podejmowanie dalszej nauki	9	0,15
brak potrzeby	8	0,13
współmałżonek prowadzi działalność	6	0,1
lepiej być pracownikiem	4	0,06
inne	31	0,52
nie podano	1393	23,21

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Jednym z celów prowadzenia tak obszernych badań ankietowych wśród osób pozostających poza sferą zatrudnienia była potrzeba identyfikacji czynników, które w subiektywnych opiniach bezrobotnych powodują, że nie mogą znaleźć pracy. Wskazania bezrobotnych zaprezentowano w tabeli nr 29.

Tabela 29			
Przyczyny problemów w znalezieniu pracy w opiniach bezrobotnych			
L.p.	Wskazania respondentów	N	%
1	wiek	956	15,93
2	brak wykształcenia	841	14,01
3	brak ofert pracy	639	10,65
4	brak doświadczenia/ stażu pracy	503	8,38

5	brak kwalifikacji	485	8,08
6	zły stan zdrowia	284	4,73
7	niskie zarobki oferowane przez pracodawców	273	4,55
8	opieka nad dzieckiem/ dziećmi	259	4,32
9	długa przerwa w zatrudnieniu	53	0,88
10	opieka nad osobą zależną	18	0,30
11	pleć	8	0,13
12	inne	494	8,23
13	nie podano	1390	23,17

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Okazało się, że do najczęściej wskazywanych czynników utrudniających, czy nawet uniemożliwiających podjęcie pracy bezrobotni mieszkańcy Rudy Śląskiej zaliczyli: wiek, brak odpowiedniego wykształcenia, brak ofert pracy, brak doświadczenia/ stażu pracy, brak kwalifikacji, zły stan zdrowia, niskie zarobki oferowane przez pracodawców, opieka nad dzieckiem/ dziećmi i długa przerwa w zatrudnieniu.

Te czynniki wskazało w sumie niemal 72% ogółu ankietowanych, którzy wg oficjalnych statystyk pozostają poza sferą zatrudnienia.

Interesująco wygląda rozkład odpowiedzi udzielonych przez respondentów na pytanie o oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy – tabela nr 30, wykres 12.

Tabela 30											
Oczekiwania pracodawców względem kandydatów do pracy w opiniach ankietowanych bezrobotnych											
L.p.	Czego oczekuje pracodawca?	w ogóle nie ważne		nie ważne		ani ważne, ani nie ważne		ważne		bardzo ważne	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1	kwalifikacje zawodowe	298	5,0	102	1,7	346	5,8	2438	40,6	2132	35,5
2	dyspozycyjność	131	2,2	145	2,4	465	7,8	2518	42,0	1801	30,0
3	poziom wykształcenia	152	2,5	201	3,4	861	14,4	2444	40,7	1456	24,3
4	znajomości/ rekomendacje	390	6,5	604	10,0	1296	23,3	1644	27,4	870	14,5
5	wiek kandydata na pracownika	223	3,7	320	5,3	1031	17,2	2154	35,9	1328	22,1
6	staż pracy	151	2,5	233	3,9	794	13,2	2519	42,0	1304	21,7
7	sposób prezentacji swojej kandydatury	113	1,9	248	4,1	843	14,0	2469	41,2	1160	19,3
8	rodzaj ukończonej szkoły	148	2,5	273	4,6	906	15,1	2503	41,7	1147	19,1

9	wygląd zewnętrzny	236	3,9	403	6,7	1068	17,8	2334	38,9	901	15,0
10	sytuacja rodzinna	566	9,4	805	13,4	1256	20,9	1601	26,7	627	10,5
11	posiadane doświadczenie zawodowe	119	2,0	95	1,6	364	6,0	2450	40,8	2043	34,0
12	długość okresu pozostawania bez pracy	430	7,2	672	11,2	1288	21,5	1693	28,2	634	10,6
13	posiadane uprawnienia	100	1,7	138	2,3	507	8,5	2663	44,4	1348	22,5

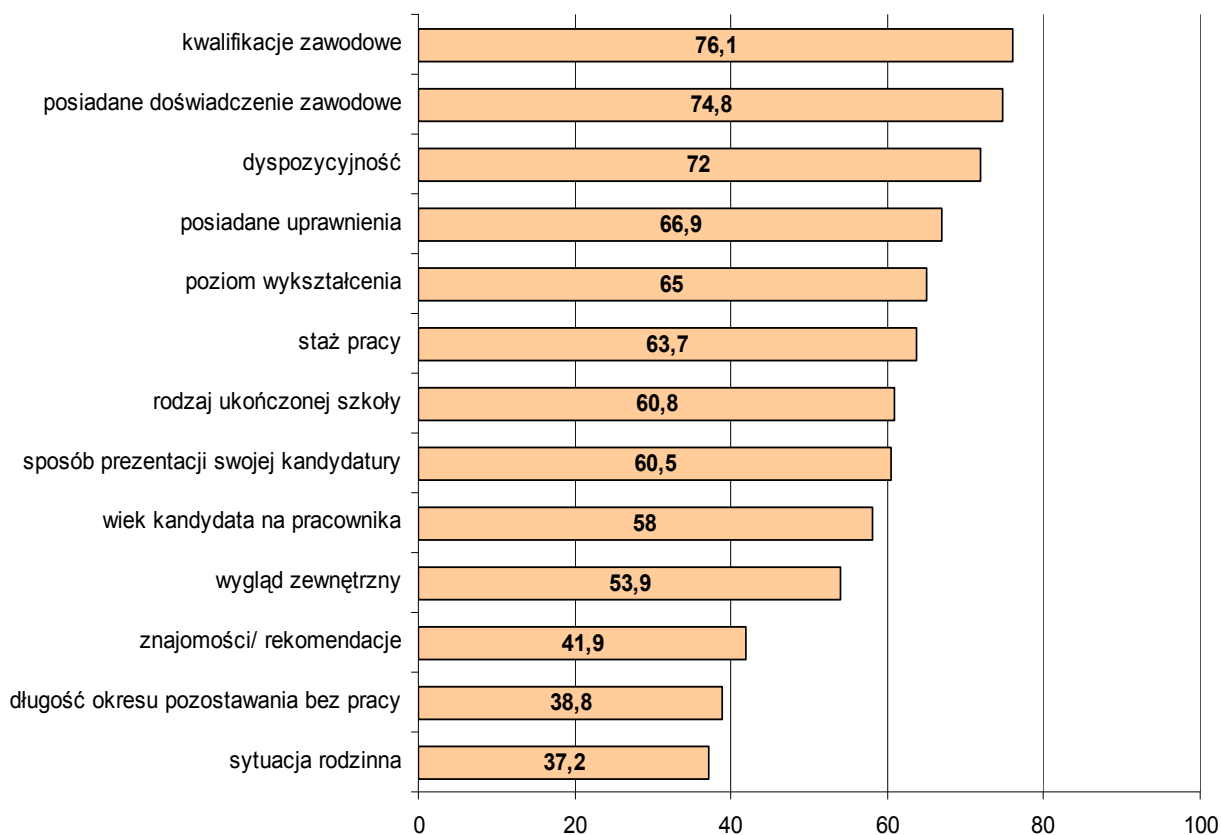
Uwaga: w powyższej tabeli pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Do najczęściej wskazywanych przez respondentów oczekiwań pracodawców względem kandydatów do pracy zaliczono *kwalifikacje zawodowe, posiadane doświadczenie zawodowe i dyspozycyjność*. Te czynniki wskazało ponad 70% ogółu bezrobotnych. Co ciekawe, w zestawieniu rankingowym wyraźnie wyprzedziły one *znajomości/ rekomendacje* (41,9% wskazań). Zatem w opiniach bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rudzie Śląskiej dla pracodawców liczy się przede wszystkim fachowość i chęć pracy.

Wykres 12

Ranking oczekiwań pracodawców, które w opiniach bezrobotnych są ważne i bardzo ważne

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Sprawne funkcjonowanie na współczesnym rynku pracy wymaga nieustannego podnoszenia kwalifikacji zawodowych od pracowników praktycznie każdego szczebla organizacji. Tym samym szczególnego znaczenia nabiera gotowość do ich podnoszenia nie tylko wśród pracujących, ale przede wszystkim wśród poszukujących zatrudnienia. Szybko zmieniający się rynek pracy wymaga nabywania nowych, niezbędnych kompetencji. Dla bezrobotnych nabycie nowych kwalifikacji zawodowych np. poprzez kursy oferowane przez publiczne służby zatrudnienia niejednokrotnie jest jedyną szansą na otrzymanie pracy. W celu diagnozy poziomu motywacji bezrobotnych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych zadano im kilka pytań, po pierwsze – *czy gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych jest w dzisiejszych czasach niezbędna?*, a po drugie – *czy zamierzają w najbliższym czasie podnieść swoje kwalifikacje*, a jeżeli tak – *to w jaki sposób?*

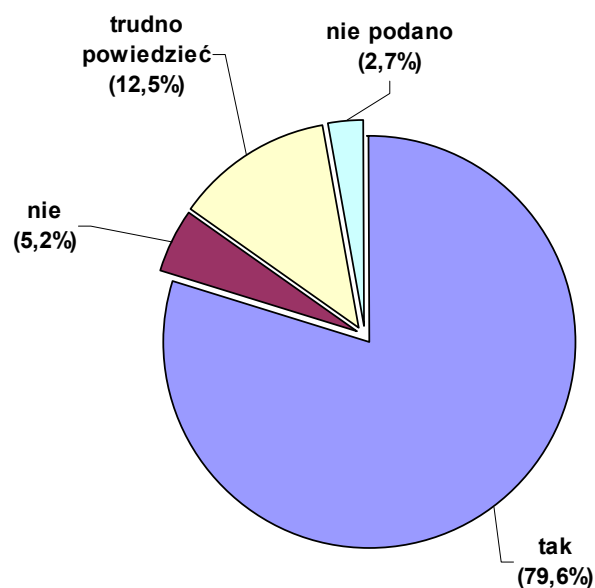
Badania wykazały, że większość ankietowanych zgadza się z twierdzeniem, że na współczesnym rynku pracy gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych jest niezbędna (wykres nr 13), natomiast już o wiele mniejsza populacja respondentów deklaruje chęć poniesienia poziomu swoich kompetencji zawodowych w najbliższym czasie (wykres nr 14).

Zdecydowana większość bezrobotnych ma zatem pełną świadomość konieczności podnoszenia własnych kompetencji. Jednakże w ślad za tym w wielu przypadkach nie idą już konkretne działania mające na celu uzupełnienie poziomu kwalifikacji zawodowych.

W całościowych badaniach ankietowych przeprowadzonych wśród bezrobotnych przez publiczne służby zatrudnienia z Rudy Śląskiej starano się uchwycić czynniki wpływające na chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Wykres 13

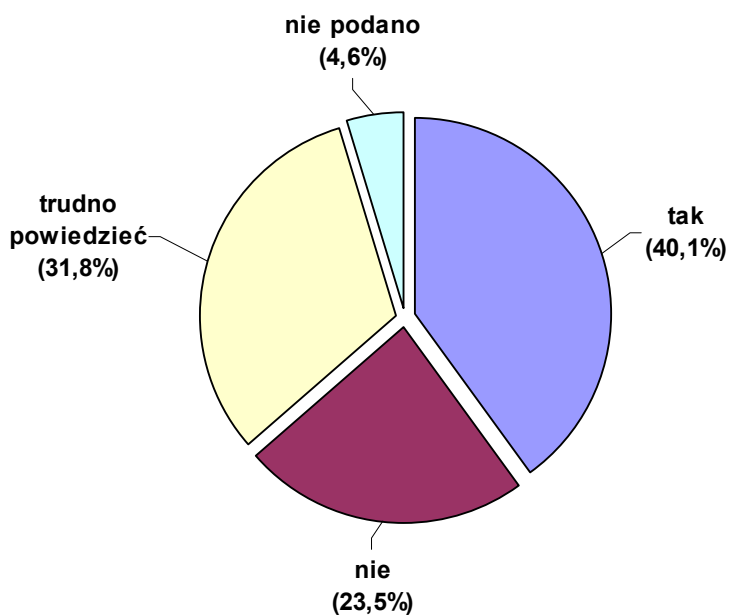
Rozkład odpowiedzi – czy gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych w dzisiejszych czasach jest niezbędna?

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Wykres 14

Rozkład odpowiedzi – czy zamierza Pani/ Pan w najbliższym roku podnieść swoje kwalifikacje?

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Jedynie 40,1% ankietowanych bezrobotnych (2402 osoby) w najbliższym roku planuje podniesienie swoich kwalifikacji zawodowych. Poproszono ich o wskazanie konkretnych działań, które zamierzają podjąć, aby uzupełnić kompetencje. Szczegółowe odpowiedzi bezrobotnych zaprezentowano w tabeli nr 31.

Tabela 31		
Deklarowane sposoby podnoszenia kwalifikacji zawodowych w najbliższym roku przez bezrobotnych		
wskazania	N	% ogółu
kursy (bez wskazania tematyki)	1326	22,1
dalsza nauka (bez wskazania kierunku)	609	10,2
kurs prawa jazdy	124	2,0
kurs kasy fiskalnej	98	1,6
kursy i szkolenia językowe	91	1,5
kurs obsługi komputera	80	1,3
kurs obsługi wózków widłowych	61	1,0
kurs spawacza	48	0,8
kurs ogólnobudowlany	46	0,76
kurs pracownika ochrony	18	0,3
odbycie stażu/zdobycie doświadczenia	18	0,3
kurs operatora maszyn budowlanych	15	0,25
kurs barmana, kelnera, kucharza	14	0,23
kursy handlowe (sprzedawcy, kasjera)	9	0,15
kurs księgowości	8	0,13
kurs florystyki/ bukieciarki	7	0,11
kurs na uprawnienia SEP	7	0,11
kurs fryzjerstwa	6	0,1
kurs kadr i płac	5	0,08
kursy ADR, przewóz rzeczy i ludzi	5	0,08
kurs krawiectwa, szycia	5	0,08
kurs kosmetyczny	5	0,08
kurs masażu, terapii manualnej	5	0,08
kurs pracownika biurowego, administracyjnego	4	0,06
kurs elektryka, elektromontera	3	0,05
inne	51	0,85
nie podano	136	2,3

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Tabela 32		
Powody braku chęci podnoszenia kwalifikacji zawodowych u ankietowanych		
wskazania	N	% ogółu
wiek	404	6,7
brak finansów, wysokie koszty	119	1,98
opieka nad dzieckiem	112	1,87
zdrowie	87	1,45

brak czasu	77	1,28
brak potrzeby	53	0,88
wystarczające kwalifikacje	39	0,65
ciąża	21	0,35
brak możliwości, warunków	17	0,28
sytuacja rodzinna	16	0,26
nic to nie da	10	0,16
brak chęci, motywacji, ochoty	9	0,15
w trakcie studiów, szkoły, stażu, kursu	9	0,15
brak ofert	7	0,11
ważniejsze jest znalezienie pracy	5	0,08
zagwarantowana praca	5	0,08
inne	21	0,35
nie podano	423	7,05

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

W analizie – jak wspomniano wcześniej - dokonano próby identyfikacji czynników, które mogą wpłynąć na chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Szczegółowo badano czy takie zmienne, jak: płeć, czas pozostawania bez pracy, posiadanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych, korzystanie z pomocy instytucji opieki społecznej, samotne wychowywanie dziecka/ dzieci, czy wreszcie – poziom wykształcenia mogą mieć wpływ na dążenie do rozwoju kompetencji zawodowych (patrz tabele nr 33, 34, 35, 36, 37, 38).

Tabela 33			
Płeć bezrobotnych a chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych			
Płeć	N (całość)	Bezrobotni o określonej płci chcący podnieść swoje kwalifikacje zawodowe	
		N	%
Kobiety	3753	1359	36,2
Mężczyźni	2045	966	47,3

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Uwaga: w tabeli nr 33 pominięto odpowiedzi bezrobotnych, którzy nie podali płci

Tabela 34			
Samotne wychowywanie dziecka/ dzieci a chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych			
Samotne wychowywanie dziecka/ dzieci	N (całość)	Bezrobotni chcący podnieść swoje kwalifikacje zawodowe	
		N	%
Tak	923	329	35,6
Nie	4628	1900	41,0

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Uwaga: w tabeli nr 34 pominięto odpowiedzi bezrobotnych, którzy nie wskazali, czy samotnie wychowują dziecko/ dzieci

Tabela 35			
Czas pozostawania bez pracy a chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych			
Czas pozostawania bez pracy	N (całość)	Bezrobotni chcący podnieść swoje kwalifikacje zawodowe	
		N	%
Krócej niż 1 miesiąc	650	349	53,7
Od 1 do 3 miesięcy	738	393	53,3
Od 4 do 6 miesięcy	598	264	44,1
Od 7 do 12 miesięcy	574	251	43,7
Od 1 roku do 2 lat	680	262	38,5
Od 3 do 4 lat	474	158	33,3
Dłużej niż 4 lata	2083	633	30,4

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Uwaga: w tabeli nr 35 pominięto odpowiedzi bezrobotnych, którzy nie wskazali długości okresu pozostawania bez pracy

Tabela 36			
Posiadanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych a chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych			
Prawo do zasiłku dla bezrobotnych	N (całość)	Bezrobotni chcący podnieść swoje kwalifikacje zawodowe	
		N	%
Tak	877	382	43,6
Nie	4955	1975	39,9

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Uwaga: w tabeli nr 36 pominięto odpowiedzi bezrobotnych, którzy nie wskazali, czy mają prawo do zasiłku dla bezrobotnych

Tabela 37			
Korzystanie z pomocy instytucji opieki społecznej a chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych			
Korzystanie z pomocy instytucji opieki społecznej	N (całość)	Bezrobotni chcący podnieść swoje kwalifikacje zawodowe	
		N	%
Tak	1748	591	33,8
Nie	4107	1784	43,4

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Uwaga: w tabeli nr 37 pominięto odpowiedzi bezrobotnych, którzy nie wskazali, czy korzystają z pomocy instytucji opieki społecznej

Tabela 38			
Poziom wykształcenia bezrobotnych a chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych			
Poziom wykształcenia bezrobotnych	N (całość)	Bezrobotni chcący podnieść swoje kwalifikacje zawodowe	
		N	%
Niepełne gimnazjalne	166	51	30,7
Gimnazjalne	1423	485	34,0
Zasadnicze zawodowe	2090	692	33,1
Średnie ogólne	521	291	55,9
Średnie techniczne	928	427	46,0
Policealne	281	130	46,3
Wyższe zawodowe	152	110	72,4
Wyższe magisterskie	180	114	63,3

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Uwaga: w tabeli nr 38 pominięto odpowiedzi bezrobotnych, którzy nie wskazali poziomu wykształcenia

Biorąc pod uwagę kryterium płci, okazuje się, że to bezrobotne mężczyźni częściej deklarują chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych. 36,2% badanych kobiet i 47,3% mężczyzn twierdzi, iż zamierza w najbliższym czasie podnieść swoje kwalifikacje. Jedną z zasadniczych przyczyn tej różnicy jest częstsze poszukiwanie pracy przez bezrobotnych mężczyzn. Lepsze kwalifikacje z pewnością są jednym z czynników o zasadniczym charakterze, które pomagają w otrzymaniu pracy. Ten fakt można również tłumaczyć ciągle funkcjonującym – szczególnie w tradycyjnych, robotniczych środowiskach – modelem rodziny, gdzie mężczyzna odpowiadać ma za jej utrzymanie, a co za tym idzie, za zarabianie pieniędzy. Nie można jednakże lekceważyć innego ważnego czynnika. Badania empiryczne unaocznily fakt samotnego wychowywania potomstwa przez spory odsetek bezrobotnych kobiet, a znacząca część z nich nie ma możliwości pozostawienia dziecka/ dzieci pod opieką. Interesująco wygląda zależność pomiędzy czasem pozostawania bez pracy a chęcią podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Na podstawie analizy rozkładu udzielonych odpowiedzi można jednoznacznie stwierdzić fakt, że z upływem czasu pozostawania bez pracy wyraźnie maleje motywacja do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Tłumaczyć to można z jednej strony rosnącą apatią i brakiem motywacji, ale także – postępującą akceptacją stanu pozostawania bez pracy. Grupa długotrwale bezrobotnych zaczyna ograniczać do minimum zaspokajanie różnych potrzeb, korzysta ze wsparcia instytucji pomocy społecznej i dostrzega, że można w ten sposób egzystować. Takie wzory zachowań i postaw – bardzo często

roszczeniowych – przekazywane są przez długotrwale bezrobotnych swoim dzieciom. W ten sposób odtwarzaniu ulega struktura społeczna, mamy do czynienia z procesem dziedziczenia biedy.

Wydawać by się mogło, że osoby posiadające prawo do zasiłku dla bezrobotnych rzadziej niż ci, którzy nie mają do niego prawa będą chcieli podnosić kwalifikacje.

Tymczasem nieco częściej chcą podnosić swoje kwalifikacje bezrobotni posiadający prawo do zasiłku. Można to tłumaczyć faktem wykonywania przed nabyciem statusu bezrobotnego pracy (większa świadomość następujących zmian technologicznych, ekonomicznych i organizacyjnych w przedsiębiorstwach i konieczności adaptacji do nich) oraz krótkim okresem przebywania w bezrobociu.

W badaniach też analizowano czy fakt korzystania, bądź nie ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej może wpływać na chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych u osób pozostających bez pracy. Okazało się, że bezrobotni objęci opieką ośrodków pomocy społecznej rzadziej chcą podnosić swoje kwalifikacje zawodowe w stosunku do tych bezrobotnych, którzy z takiej opieki nie korzystają. Świadczyć to może o akceptacji stanu przebywania w bezrobociu przez znaczącą część korzystających ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej.

Ostatnim z czynników poddanych szczegółowej analizie, który – jak się okazało – ma bardzo istotne znaczenie przy podejmowaniu decyzji o podnoszeniu kwalifikacji zawodowych jest poziom wykształcenia bezrobotnych. Pozytywnie zweryfikowana została hipoteza mówiąca, że im wyższe wykształcenie bezrobotnych tym więcej chętnych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Osoby lepiej wykształcone rozumieją wymagania rynku oraz elastyczniej przystosowują się do zmian na nim zachodzących. Dotyczy to także osób pozostających poza sferą zatrudnienia. Bezrobotni lepiej wykształceni, podnoszący dodatkowo kwalifikacje zawodowe o wiele szybciej dostają pracę. Wynika to nie tylko z ich lepszych kompetencji, ale także z dużej potrzeby osiągnięć i samorealizacji.

Istotnym składnikiem badań przeprowadzonych wśród bezrobotnych mieszkańców Rudy Śląskiej była identyfikacja kompetencji cywilizacyjnych posiadanych przez respondentów. Do takich kompetencji zaliczamy m.in. posiadanie prawa jazdy, umiejętność obsługi komputera i korzystanie z Internetu, elastyczność oraz przystosowanie się do zmieniających się warunków na rynku pracy, posługiwanie się językiem obcym.

Okazało się, iż większość uczestniczących w badaniu nie posiada prawa jazdy – wykres 15

Wykres 15
Rozkład odpowiedzi – czy posiada Pani/ Pan prawo jazdy?

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Najczęściej wskazywano na posiadanie prawa jazdy kat. „B”. Szczegółowe odpowiedzi respondentów zaprezentowano w tabeli nr 39.

Tabela 39			
Kategoria prawa jazdy posiadanego przez bezrobotnych			
Kategoria prawa jazdy	N	%	% ogółu
A	86	5,7	1,4
B	1355	89,2	22,6
C	139	9,2	2,32
D	19	1,3	0,32
E	59	3,9	0,98
T	17	1,1	0,28
Nie podano	141	9,3	2,35

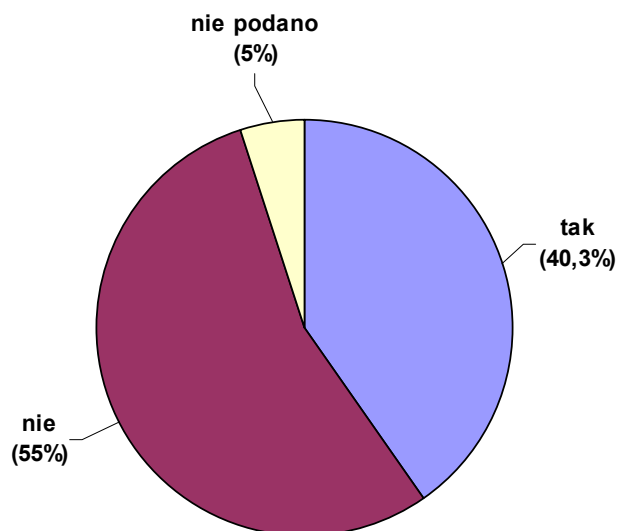
Uwaga: część bezrobotnych zaznaczało fakt jednoczesnego posiadania kilku kategorii prawa jazdy.

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

W większości osoby figurujące na listach bezrobotnych, zarejestrowanych w PUP Ruda Śląska twierdzą też, że nie znają języków obcych – patrz wykres nr 16.

Wykres 16

Rozkład odpowiedzi – czy potrafi Pani/ Pan posługiwać się co najmniej jednym językiem obcym?

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Ankietowanych nie pytano o posiadanie stosownych certyfikatów, które potwierdziłyby faktyczny poziom znajomości języków obcych. Przypuszczać zatem można, że część bezrobotnych deklarujących posługiwanie się językiem obcym w rzeczywistości takiej umiejętności nie posiada.

Do wszystkich osób pozostających bez pracy, którzy zadeklarowali znajomość co najmniej jednego języka obcego skierowano pytanie z prośbą o wskazanie konkretnych języków. Respondenci najczęściej deklarowali znajomość języka angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego i francuskiego (tabela 40). Jednakże poziom znajomości tych języków przez samych badanych najczęściej był określany na poziomie dostatecznym – (tabela 41).

Tabela 40	
Języki, których znajomość deklarują bezrobotni	
Wskazania	N
angielski	1581
niemiecki	637
rosyjski	611
francuski	134
włoski	41

hiszpański	17
czeski	8
grecki	5
holenderski	5
inne	10

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

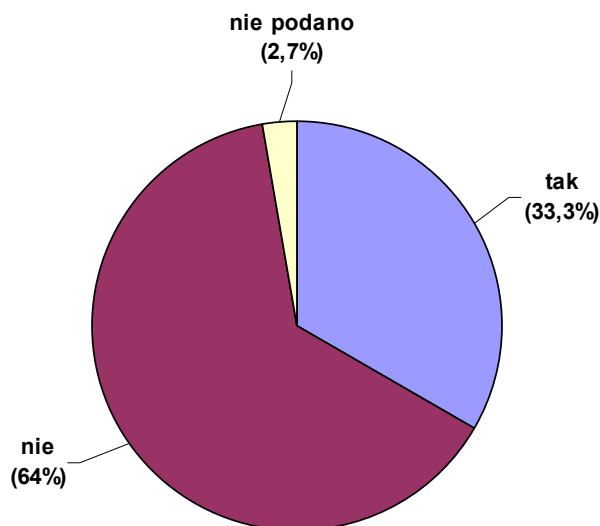
Tabela 41						
Deklarowany stopień znajomości języków obcych przez osoby bezrobotne						
języki obce:	stopień znajomości					
	bardzo dobry		dobry		dostateczny	
	N	% ogółu	N	% ogółu	N	% ogółu
j. angielski	122	2,0	579	9,7	864	14,4
j. niemiecki	30	0,5	138	2,3	459	7,7
j. rosyjski	35	0,6	157	2,6	406	6,7
j. francuski	3	0,05	24	0,4	107	1,8

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Inną, niezwykle istotną kompetencją cywilizacyjną jest umiejętność korzystania z Internetu. Analiza empiryczna wykazała, że wyraźna większość badanych bezrobotnych (64%) nie korzysta z tej nowoczesnej technologii informatycznej – wykres 17.

Wykres 17

Rozkład odpowiedzi – czy korzysta Pani/ Pan z Internetu?

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Bezrobotnych, którzy stwierdzili, że korzystają regularnie z Internetu zapytano o zakres jego wykorzystania. Okazało się, że najczęściej wskazywano na poszukiwanie ofert pracy, wiadomości bieżących oraz rozrywki.

Tabela 42		
Zakres wykorzystania Internetu przez osoby bezrobotne		
wskazania	N	% ogółu
oferty pracy	1073	17,9
Informacje/ wiadomości	523	8,7
Rozrywka/ zainteresowania	138	2,3
kontakt ze znajomymi/ poczta elektroniczna	37	0,62
pomoce naukowe	16	0,26
aukcje internetowe/zakupy	10	0,16
inne	31	0,51
Nie podano	516	8,6

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

W kolejnych tabelach (nr 43 i 44) zaprezentowano wpływ takich zmiennych, jak poziom wykształcenia i czas pozostawania bez pracy bezrobotnych na posiadanie prawa jazdy, znajomość języka obcego i korzystanie z Internetu.

Tabela 43							
Poziom wykształcenia bezrobotnych a posiadanie prawa jazdy, znajomość języków obcych i korzystanie z Internetu							
Wykształcenie bezrobotnych	N (całość)	Bezrobotni, którzy:					
		Posiadają prawo jazdy		Znają języki obce		Korzystają z Internetu	
		N	%	N	%	N	%
Co najwyżej gimnazjalne	1589	128	8,0	286	18,0	225	14,2
Zasadnicze zawodowe	2090	446	21,3	515	24,6	403	19,3
Średnie	1730	662	38,3	1222	70,6	998	57,7
Wyższe	332	219	66,0	295	88,9	276	83,1

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Tabela 44

Czas pozostawania bez pracy bezrobotnych a posiadanie prawa jazdy, znajomość języka obcego i korzystanie z Internetu

Czas pozostawania bez pracy bezrobotnych	N (całość)	Bezrobotni, którzy:					
		Posiadają prawo jazdy		Znają języki obce		Korzystają z Internetu	
		N	%	N	%	N	%
Krócej niż 6 miesięcy	1986	692	34,8	1139	57,4	1029	51,8
od 6 do 12 miesięcy	574	177	30,8	286	49,8	239	41,6
Od 1 roku do 2 lat	680	168	24,7	272	40,0	214	31,5
Od 3 do 4 lat	473	116	24,5	153	32,3	112	23,7
Powyżej 4 lat	2083	335	16,0	492	23,6	339	16,3

Źródło: badania własne PUP Ruda Śląska

Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na posiadanie prawa jazdy, znajomość języków obcych i korzystanie z Internetu jest poziom wykształcenia osób bezrobotnych. Po przeanalizowaniu korelacji zmiennych można stwierdzić, że im wyższy poziom wykształcenia respondentów, tym większy odsetek z nich posiada prawo jazdy, deklaruje znajomość języka obcego i korzysta z Internetu.

Wymienione kompetencje cywilizacyjne ułatwiają nie tylko zdobycie pracy, ale i pomagają w jej utrzymaniu. Jednostka, które nie nabędzie tych kompetencji sama siebie skazuje na marginalizację na rynku pracy i wykonywanie niskopłatnej pracy – zakładając, że ją dostanie.

W badaniach stwierdzono również zależność pomiędzy czasem pozostawania bez pracy a posiadaniem prawa jazdy, deklarowaną znajomością języków obcych i korzystaniem z Internetu. Okazało się, że wraz z upływem czasu pozostawania bez pracy zmniejszeniu ulega odsetek bezrobotnych posiadających powyższe kompetencje. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy może być postępujące ubożenie wraz z upływem czasu pozostawania w bezrobociu.

IV. Zakończenie

Badania ankietowe, które zostały przeprowadzone przez pracowników PUP Ruda Śląska na osobach pozostających bez pracy to próba całościowej analizy problemu bezrobocia na lokalnym rynku pracy.

Na pytania zawarte w kwestionariuszu wywiadu odpowiedziało łącznie niemal 6000 bezrobotnych mieszkańców Rudy Śląskiej.

Po szczegółowym przeanalizowaniu zebranego materiału empirycznego okazało się, że:

- najważniejszymi cechami w życiu człowieka w opiniach bezrobotnych są: zdrowie (56,8%), dobre relacje z innymi ludźmi (39,2%), interesująca i dająca satysfakcję praca (38,7%), posiadanie stałej pracy (36,9%), zadowolenie z życia rodzinnego (35,6%),
- większość bezrobotnych uważa, że bezrobotni powinni posiadać prawo do zasiłku (63,5%), przeciwnego zdania było 16,5% badanych,
- bezrobotni uważają, że mogą liczyć na pomoc rodziny (50,6%), tylko na siebie (34,9%), ośrodków pomocy społecznej (..), czy Powiatowego Urzędu Pracy (21,7%),
- 14% bezrobotnych jednoznacznie stwierdziło, że nie poszukuje pracy,
- do zasadniczych przyczyn braku poszukiwania zatrudnienia ankietowani zaliczali opiekę nad dzieckiem/ dziećmi, zły stan zdrowia oraz ciążę,
- osoby pozostające wg oficjalnych statystyk poza sferą pracy najczęściej zatrudnienia poszukują jako sprzedawcy, pracownicy biurowi, sprzątaczkę, kucharze, czy pracownicy budowlani,
- 63% bezrobotnych deklaruje poszukiwanie zatrudnienia co najmniej raz w tygodniu,
- Bezrobotni najczęściej poszukują pracy poprzez odwiedzanie pracodawców (34%), sprawdzając oferty w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rudzie Śląskiej (30%), przeglądając portale internetowe (29%), czy też szukając informacji u znajomych (29%),
- Ankietowani bezrobotni oczekują za pracę w pełnym wymiarze czasu pracy wynagrodzenie na poziomie 401-800zł. (22%) i 801-1200zł (36%),
- Większość badanych (79%) zaakceptuje podjęcie pracy, gdy będzie się z tym wiązała konieczność codziennego dojazdu do pracy, 22,2% - gdy wymagać to będzie przeprowadzki do innego miasta, a 21,5%, jeśli z tym związana będzie konieczność przeprowadzki do innego kraju,
- Wskazując na kraje ewentualnej migracji zarobkowej ankietowani najczęściej wybierali Wielką Brytanię, Niemcy, Holandię i Irlandię,

- Badania wykazały, iż im wyższe wykształcenie bezrobotnych, tym większa mobilność przestrzenna,
- 16% badanych deklaruje chęć rozpoczęcia działalności gospodarczej (najczęściej wskazywano na handel, gastronomię i usługi budowlane jako ewentualne branże prowadzenia własnego biznesu),
- W badaniach wykryto czytelne zależności: im wyższe wykształcenie badanych oraz im krótszy czas pozostawania bez pracy, tym większa motywacja do rozpoczęcia prowadzenia własnej firmy,
- Bezrobotni identyfikowali również przyczyny problemów w znalezieniu pracy, najczęściej wskazywano na wiek (15,9%), brak wykształcenia (14%), brak ofert pracy (10,7%), brak doświadczenia (8,4%), czy wreszcie – brak kwalifikacji (8%),
- W opiniach bezrobotnych dla pracodawców najistotniejszymi czynnikami branżowymi pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o zatrudnieniu określonych kandydatów to: kwalifikacje zawodowe (76,1%), doświadczenie (74,8%), dyspozycyjność (72%), stosowne uprawnienia (66,9%) oraz poziom wykształcenia (65%),
- 79,6% bezrobotnych uważa, iż gotowość do podnoszenia kwalifikacji w dzisiejszych czasach jest niezbędna, natomiast już tylko 40,1% deklaruje chęć podniesienia własnej kompetencyjności w najbliższym roku (głównie poprzez kursy i dalszą naukę),
- Statystycznie rzecz ujmując, kwalifikacje częściej chcą podnosić mężczyźni, osoby, które nie wychowują samotnie dzieci, nie korzystają z opieki ośrodków pomocy społecznej; wykryto także dwie istotne zależności: im dłuższy czas pozostawania bez pracy, tym mniejsza gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, czy im wyższy poziom wykształcenia, tym większy odsetek chcących podnieść kwalifikacje zawodowe,
- Co czwarty badany (25,3%) posiada prawo jazdy; 40,3% posługuje się co najmniej jednym językiem obcym (jednak najczęściej wskazywano na poziom dostatecznej znajomości); co trzeci korzysta z Internetu (szukając tam przede wszystkim ofert pracy oraz informacji bieżących),

- Analiza empiryczna wykazała ponadto czytelne zależności – im wyższe wykształcenie badanych, tym więcej z nich posiada prawo jazdy, deklaruje znajomość j. obcych i korzysta z Internetu; im dłuższy czas pozostawania bez pracy, tym mniejszy odsetek bezrobotnych posiada prawo jazdy, zna języki obce oraz korzysta z Internetu.

Dzięki przeankietowaniu tak znacznej populacji osób pozostających bez pracy powstała swoistego rodzaju fotografia, opis stanu i poziomu kompetencji zasobów ludzkich, które figurują w ewidencji PUP Ruda Śląska.

Zebrane dane można wykorzystać przy konstruowaniu planów związanych z procesami aktywizacji zawodowej nieaktywnych zasobów siły roboczej.

V. Spis tabel i wykresów

Spis tabel	str.
Tabela 1, Płeć ankietowanych	6
Tabela 2, Wiek ankietowanych	7
Tabela 3, Poziom wykształcenia ankietowanych	7
Tabela 4, Dzielnica, którą zamieszkują ankietowani bezrobotni	7
Tabela 5, Stan cywilny ankietowanych	8
Tabela 6, Dochody netto na członka rodziny osoby bezrobotnej	8
Tabela 7, Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko	9
Tabela 8, Ilość dzieci samotnie wychowywanych przez ankietowanych bezrobotnych	9
Tabela 9, Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Czy jest ktoś, kto może Pani/ Panu pomóc w zajęciu się dzieckiem/ dziećmi?</i>	10
Tabela 10, Wykształcenie bezrobotnych a korzystanie ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej	11
Tabela 11, Czas pozostawania bez pracy ankietowanych bezrobotnych	14
Tabela 12, Płeć bezrobotnych a brak poszukiwania zatrudnienia	17
Tabela 13, Przeszkody uniemożliwiające podjęcie pracy przez ankietowanych bezrobotnych	18
Tabela 14, Odsetek bezrobotnych w wieku 18-24 lata i powyżej 45 lat, którzy deklarują poszukiwanie pracy	19
Tabela 15, Zawody, w których poszukują pracy osoby bezrobotne	19
Tabela 16, Przestrzenna mobilność zawodowa bezrobotnych z Rudy Śląskiej	25
Tabela 17, Czas, jaki bezrobotni mogą poświęcać na codzienny dojazd do pracy	26
Tabela 18, Kraje, do których rozważają wyjazd osoby chcące podjąć pracę w innym kraju	26
Tabela 19, Powody braku gotowości do podejmowania pracy, gdyby wiązała się z tym konieczność codziennych dojazdów	27
Tabela 20, Wiek bezrobotnych mieszkańców Rudy Śląskiej, którzy chcą wyjechać za granicę w celu podjęcia pracy	28
Tabela 21, Płeć bezrobotnych mieszkańców Rudy Śląskiej chcących wyjechać za granicę w celu podjęcia pracy	28
Tabela 22, Poziom wykształcenia bezrobotnych a mobilność przestrzenna	29
Tabela 23, Branże, w których bezrobotni deklarują chęć rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej	30
Tabela 24, Płeć bezrobotnych a chęć podjęcia działalności gospodarczej	31
Tabela 25, Wiek bezrobotnych a chęć podjęcia działalności gospodarczej	31
Tabela 26, Wykształcenie bezrobotnych a chęć podjęcia działalności gospodarczej	32
Tabela 27, Czas pozostawania bez pracy a chęć podjęcia działalności gospodarczej	32
Tabela 28, Powody braku rozważania możliwości rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej	33
Tabela 29, Przyczyny problemów w znalezieniu pracy w opiniach bezrobotnych	33
Tabela 30, Oczekiwania pracodawców względem kandydatów do pracy w opiniach ankietowanych bezrobotnych	34
Tabela 31, Deklarowane sposoby podnoszenia kwalifikacji zawodowych w	38

najbliższym roku przez bezrobotnych	
Tabela 32, Powody braku chęci podnoszenia kwalifikacji zawodowych u ankietowanych	38
Tabela 33, Płeć bezrobotnych a chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych	39
Tabela 34, Samotne wychowywanie dziecka/ dzieci a chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych	39
Tabela 35, Czas pozostawania bez pracy a chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych	40
Tabela 36, Posiadanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych a chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych	40
Tabela 37, Korzystanie z pomocy instytucji opieki społecznej a chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych	40
Tabela 38, Poziom wykształcenia bezrobotnych a chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych	41
Tabela 39, Kategoria prawa jazdy posiadanego przez bezrobotnych	43
Tabela 40, Języki, których znajomość deklarują bezrobotni	44
Tabela 41, Deklarowany stopień znajomości języków obcych przez osoby bezrobotne	45
Tabela 42, Zakres wykorzystania Internetu przez osoby bezrobotne	46
Tabela 43, Poziom wykształcenia bezrobotnych a posiadanie prawa jazdy, znajomość języków obcych i korzystanie z Internetu	46
Tabela 44, Czas pozostawania bez pracy bezrobotnych a posiadanie prawa jazdy, znajomość języka obcego i korzystanie z Internetu	47

Spis wykresów

	str.
Wykres 1, Rozkład odpowiedzi – czy otrzymuje Pani/ Pan zasiłek dla bezrobotnych?	10
Wykres 2, Rozkład odpowiedzi na pytanie – czy korzysta Pani/ Pan ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej?	11
Wykres 3, Cechy ważne w życiu człowieka	13
Wykres 4, Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy każdy bezrobotny powinien otrzymywać zasiłek?	15
Wykres 5, Rozkład odpowiedzi na pytanie: Na czyją pomoc mogą liczyć osoby bezrobotne w naszym kraju?	16
Wykres 6, Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy poszukuje Pani/ Pan pracy?	17
Wykres 7, Częstotliwość poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne	21
Wykres 8, Sposoby poszukiwania pracy przez bezrobotnych	22
Wykres 9, Oczekiwane wynagrodzenie (netto) przez bezrobotnych	24
Wykres 10, Gotowość do podjęcia pracy, gdyby wiązała się z tym:	25
Wykres 11, Rozkład odpowiedzi: Czy rozważa Pani/ Pan możliwość rozpoczęcia działalności gospodarczej?	30
Wykres 12, Ranking oczekiwań pracodawców, które w opiniach bezrobotnych są ważne i bardzo ważne	35
Wykres 13, Rozkład odpowiedzi – czy gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych w dzisiejszych czasach jest niezbędna?	37
Wykres 14, Rozkład odpowiedzi – czy zamierza Pani/ Pan w najbliższym roku podnieść swoje kwalifikacje?	37
Wykres 15, Rozkład odpowiedzi – czy posiada Pani/ Pan prawo jazdy?	43
Wykres 16, Rozkład odpowiedzi – czy potrafi Pani/ Pan posługiwać się co najmniej jednym językiem obcym?	44
Wykres 17, Rozkład odpowiedzi – czy korzysta Pani/ Pan z Internetu?	45

Aneks – kwestionariusz wywiadu użyty w badaniach ankietowych

Szanowni Państwo,

Celem badań ankietowych, które aktualnie przeprowadza Powiatowy Urząd Pracy w Rudzie Śląskiej jest **poznanie oczekiwań i możliwości osób pozostających bez pracy**. Poznanie opinii osób bezrobotnych m.in. o faktycznych przeszkodach w uzyskaniu pracy pozwoli służbom zatrudnienia PUP Ruda Śląska na realizację takich programów aktywizujących lokalny rynek pracy, które spełniać będą Państwa oczekiwania.

Badania, w których Państwo biorą udział są częścią kompleksowej analizy rynku pracy Rudy Śląskiej.

Zwracamy się zatem z prośbą o podanie informacji, które posłużą do opracowania szczegółowego raportu o tutejszym rynku pracy.

Jesteśmy przekonani, że posiadanie rzetelnej informacji o procesach zachodzących na tutejszym rynku pracy w efekcie przyczyni się do zmniejszenia problemu bezrobocia.

Wypowiedzi oczywiście są w pełni anonimowe i będą służyły wyłącznie do celów naukowo - poznawczych.

Jednocześnie informujemy Państwa, że badania zostały objęte patronatem Prezydenta Rudy Śląskiej.

Dziękujemy za współpracę i zrozumienie.

**Dyrekcja i pracownicy
Powiatowego Urzędu Pracy
w Rudzie Śląskiej**

Projekt badawczy „**Diagnoza kierunków rozwoju rynku pracy w Rudzie Śląskiej**” finansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i realizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Rudzie Śląskiej w okresie od 01.01.2007 r. do 31.03.2008 r. w ramach: Priorytetu I „Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej” Działanie 1.1 „Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy” Schemat b) „Rozwój oferty usług instytucji rynku pracy”

Ruda Śląska, kwiecień 2007r.

Pyt. 1	Co zdaniem Pani/ Pana jest szczególnie ważne w życiu człowieka? <i>(z poniższej listy prosimy wybrać maksymalnie trzy odpowiedzi)</i> <ul style="list-style-type: none"> a. dobre relacje z innymi ludźmi, b. interesująca i dająca satysfakcję praca, c. dobrobyt materialny, d. zadowolenie z życia rodzinnego, e. zdrowie, f. dobre wykształcenie, g. postępowanie zgodne z Dekalogiem, h. cwaniactwo i spryt, i. posiadanie stałej pracy, j. możliwość rozwoju zawodowego, k. rozwijanie własnych zainteresowań, l. inne (jakie?).....
Pyt. 2	Jak długo pozostaje Pani/Pan bez pracy? <i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i> <ul style="list-style-type: none"> a. krócej niż miesiąc, b. od miesiąca do trzech miesięcy, c. od trzech do sześciu miesięcy, d. od sześciu do 12 miesięcy, e. od roku do dwóch lat, f. od trzech do czterech lat g. powyżej czterech lat
Pyt. 3	Czy poszukuje Pani/ Pan pracy? <i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i> <ul style="list-style-type: none"> a. tak (prosimy przejść do pytań: 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 i dalej) b. nie (dlaczego? prosimy potem przejść do pytania 11 i dalej).....
Pyt. 4	W jakim zawodzie/ zawodach poszukuje Pani/ Pan pracę? <i>(prosimy wskazać ten zawód/ zawody)</i> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
Pyt. 5	Jak często poszukuje Pani/ Pan pracy? <i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i> <ul style="list-style-type: none"> a. codzienne, b. kilka razy w tygodniu, c. raz w tygodniu, d. raz na dwa tygodnie, e. mniej więcej raz w miesiącu, f. rzadziej (jak często?).....
Pyt. 6	Za jakie wynagrodzenie („na rękę”) zgodził(a)by się Pani/ Pan podjąć pracę? <i>(prosimy podać oczekiwane na początek wynagrodzenie)</i> <p>.....</p>
Pyt. 7	W jaki sposób najczęściej poszukuje Pan/i pracy? <i>(prosimy zaznaczyć maksymalnie trzy odpowiedzi)</i> <ul style="list-style-type: none"> a. przez ogłoszenia prasowe b. wysyłając swoje życiorysy do potencjalnych pracodawców c. odwiedzając osobiście potencjalnych pracodawców d. przez Internet e. szukając informacji u znajomych f. sprawdzając oferty w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rudzie Śląskiej g. sprawdzając oferty w prywatnych agencjach zatrudnienia

	<p>h. sprawdzając oferty w Gminnym Centrum Informacji</p> <p>i. inne sposoby (jakie?).....</p>
Pyt. 8	<p>Czy był(a)by Pani/ Pan w stanie podjąć pracę, gdyby wiązała się z tym konieczność codziennego dojazdu do pracy?</p> <p><i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i></p> <p>a. tak (ile czasu mogłaby Pani/ mógłby Pan codziennie poświęcić na dojazd w jedną stronę do pracy?)</p> <p>a1. do 20 minut</p> <p>a2. 21-40 minut</p> <p>a3. 41-60 minut</p> <p>a4. powyżej 60 minut</p> <p>b. nie (dlaczego?).....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>c. trudno powiedzieć</p>
Pyt. 9	<p>Czy był(a)by Pani/ Pan w stanie podjąć pracę w innej miejscowości w kraju, gdyby wiązała się z tym konieczność przeprowadzki do innego miasta?</p> <p><i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i></p> <p>a. tak</p> <p>b. nie</p> <p>c. trudno powiedzieć</p>
Pyt. 10	<p>Czy byłby Pan/i w stanie podjąć pracę poza granicami kraju?</p> <p><i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i></p> <p>a. tak (w jakim kraju?).....</p> <p>b. nie</p> <p>c. trudno powiedzieć</p>
Pyt. 11	<p>Czy rozważał/a Pani/ Pan możliwość rozpoczęcia działalności gospodarczej?</p> <p><i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i></p> <p>a. tak (jaka branża?).....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>b. nie (dlaczego?).....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>c. trudno powiedzieć</p>
Pyt. 12	<p>Dlaczego nie może Pan/i znaleźć pracy?</p> <p><i>(prosimy podać główne czynniki, które utrudniają Pani/ Panu podjęcie pracy)</i></p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
Pyt. 13	<p>Na co zwraca uwagę pracodawca przyjmując nowego pracownika? Prosimy ocenić poniższe oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy (postaw „x” w odpowiednich miejscach).</p> <p><i>1 – oznacza „w ogóle nie ważne”, 2- „nie ważne”, 3 – „takie sobie, ani nie ważne, ani ważne”, 4 – „ważne”, a 5 – „bardzo ważne”</i></p>

		1	2	3	4	5
13/1	kwalfikacje zawodowe					
13/2	dyspozycyjność					
13/3	poziom wykształcenia					
13/4	znajomości					
13/5	wiek kandydata na pracownika					
13/6	staż pracy					
13/7	sposób prezentacji swojej kandydatury					
13/8	rodzaj ukończonej szkoły					
13/9	wygląd zewnętrzny					
13/10	sytuacja rodzinna					
13/11	posiadane doświadczenie zawodowe					
13/12	długość okresu pozostawania bez pracy					
13/13	posiadane uprawnienia					
13/14	inne czynniki, jakie					
Pyt. 14	Czy gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych jest według Pana/i w dzisiejszych czasach niezbędna? <i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i> a. tak b. nie c. trudno powiedzieć					
Pyt. 15	Czy zamierza Pan/i w najbliższym roku podnieść swoje kwalifikacje? <i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i> a. tak (prosimy przejść do pytania 16, 18 i następnych) b. nie (prosimy przejść do pytania 17 i następnych) c. trudno powiedzieć (prosimy przejść do pytania 18 i następnych)					
Pyt. 16	W jaki sposób zamierza Pani/ Pan w najbliższym roku podnieść swoje kwalifikacje zawodowe? <i>(prosimy opisać, np. kursy/szkolenia/dodatkowe wykształcenie)</i>					
Pyt. 17	Dlaczego nie zamierza Pani/ Pan w najbliższym roku podnieść swoich kwalifikacji zawodowych?					
Pyt. 18	Czy posiada Pan/i prawo jazdy? <i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i> a. tak (jakiej kategorii?)..... b. nie					

<p>Pyt. 19</p>	<p>Czy potrafi się Pan/i posługiwać przynajmniej jednym językiem obcym? <i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i></p> <p>a. tak</p> <p>a1. język (jaki?).....</p> <p>a2. stopień znajomości</p> <p>aa1. bardzo dobry,</p> <p>aa2. dobry,</p> <p>aa3. dostateczny</p> <p>b1. język (jaki?).....</p> <p>B2. stopień znajomości</p> <p>bb1. bardzo dobry,</p> <p>bb2. dobry,</p> <p>bb3. dostateczny</p> <p>b. nie</p>
<p>Pyt.20</p>	<p>Czy korzysta Pan/i na co dzień z Internetu? <i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i></p> <p>a. tak</p> <p>a1. czego najczęściej poszukuje Pani/ Pan za pośrednictwem Internetu?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>b. nie</p>
<p>Pyt. 21</p>	<p>Czy posiada Pani/ Pan prawo do zasiłku dla bezrobotnych? <i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i></p> <p>a. tak</p> <p>b. nie</p>
<p>Pyt. 22</p>	<p>Czy korzysta Pani/ Pan ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej? <i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i></p> <p>a. tak</p> <p>b. nie</p>
<p>Pyt. 23</p>	<p>Czy Pani/ Pana zdaniem wszystkie osoby bez pracy powinny otrzymywać zasiłek dla bezrobotnych? <i>(prosimy zaznaczyć jedną odpowiedź)</i></p> <p>a. zdecydowanie tak,</p> <p>b. raczej tak,</p> <p>c. raczej nie,</p> <p>d. zdecydowanie nie</p> <p>e. trudno powiedzieć</p>

Pyt. 24	<p>Na czyją pomoc mogą liczyć osoby bezrobotne w naszym kraju? <i>(prosimy zaznaczyć maksymalnie trzy odpowiedzi)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a. kościoła, b. rodziny, c. znajomych, d. urzędów pracy, e. bezrobotni mogą liczyć tylko na siebie, f. ośrodków pomocy społecznej, g. trudno powiedzieć, h. inne (jakie?).....
----------------	--

Na koniec prosimy Państwa o podanie kilku informacji o sobie, które zostaną wykorzystane **jedynie** w celu statystycznego opracowania zebranych materiałów badawczych.

Przypominamy raz jeszcze, że badania są anonimowe – prosimy nie podpisywać ankiet.

METRYCZKA

M1. wiek

M2. płeć

M2a. kobieta

M2b. mężczyzna

M3. poziom wykształcenia

M3a. niepełne podstawowe/ niepełne gimnazjalne

M3b. podstawowe/ gimnazjalne

M3c. zasadnicze zawodowe

M3d. średnie ogólne

M3e. średnie zawodowe

M3f. policealne

M3g. wyższe zawodowe

M3h. wyższe magisterskie

M3i. inne (jakie?).....

M4. miejsce zamieszkania

M4a. ulica (bez numeru).....

M5. stan cywilny

M6. Czy jest Pani/ Pan osobą samotnie wychowującą dziecko/ dzieci?

M6a. tak (ile dzieci?).....

M6b. nie

M6/1. *(na to pytanie odpowiadają tylko osoby samotnie wychowujące dziecko/ dzieci)*

Czy jest ktoś, kto może Pani/ Panu pomóc w zajęciu się dzieckiem/ dziećmi?

M6/1a. tak

M6/1b. nie

M7. wysokość miesięcznych dochodów w Pani/a gospodarstwie domowym na członka rodziny („na rękę”).....

Dziękujemy za współpracę i poświęcony czas.